ҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряш-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 3 (8225) 1957 оной январиин 4, пятница Сэн 20 мүнгэн

Хонишон Сойжалма Эрдынеева

Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа КПСС-эй ЦК-гэй январьска Пленумэй һүүлээр, Хориин аймагай «Улаан-Одон» колхоз хонин ажалаа хүгжөөхэ талаар нилээд һайн амжалта туйлаа. Мүнөө үедэ хонин һүрэгэйнь олонхи нарин ба нарибтар нооһотой болонхой. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз хонин бүриһөө 2 килограмм 780 грамм нооһо хайшалжа, эдлүүриингээ газарай зуун гектар бүридэ 123,8 килограмм нооһо абаа.

Эдэ бүхы амжалта нэн түрүүн артелиин хонишодой үсэд шангаар ажаллаһанай аша үрэ мүн. Үни удаан жэлдэ малажал дээрэ хүдэлжэ, дүй дүршэл ехэтэй болоһон хонишод эндэ олон. Тэдэнэй дундаһаа наһажаал хонишон Сойжалма Эрдынеева шалгараа.

Бага балшар наһанһаа хойшо адуу малай хойноһоо ябажа, хүйтэниие хүйтэн гэнгүй, халууниие халуун гэнгүй ажаллажа, Сойжалма Эрдынеева нютагайнгаа зоной дунда ажалша бэрхэ гэжэ суурханхай юм. Энэ ахалагша хонишон жэлһээ жэл бүри түрэл колхоздоо шэнэ отара бии болгоно. Ажахын үнгэрһэн жэлдэ табан зуун эхэ хонидые харууһалжа, тус бүриһөөнь хурьга абажа түлжүүлээ, хонин бүриһөө 4,9 килограмм нооһо хайшалһан байха юм. Тиигэжэ Сойжалма Эрдынеева республикын эрхим хонишоной зэргэдэ жагсанхай.

Хайшан гээд, ямар аргаар энэ хонишон жэлһээ жэл бүри һайн үрэ дүн туйланаб, али энэ хонишон ямар нэгэн онсо илгаатай, һайн эрхэ байдалда хүдэлнэ гү? Хонишон Эрдынеева республикын бусад хонишодтол адли эрхэ байдалда хүдэлдэг. Теэд онсо илгаань юуб гэхэдэ, нүхэр Эрдынеева ажалдаа абьяастайгаар, оролдосотойгоор хандадаг, шэнэ түрүү юумэнһээ гээгдэнгүй, тэрэниие хүдэлмэридөө хэрэглэхые хүсэдэг байна бшуу.

Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ, хурьгадые үбэлэй һарануудта абажа, кошарно-базова аргаар түлжүүлхэ дүршэлые Сойжалма Эрдынеева колхоз соогоо эгээн түрүүлэн хэрэглэһэн байха юм. Хонидые үрэжүүлгын үедэ нүхэр Эрдынеева техник-үрэжүүлэгшын хүдэлмэридэ али болохоор туһалжа, богони болзорто, һайн шанаргайгаар энэ кампаниие үнгэргэхые оролдодог. Зунай сагта һайнаар бэлшээгдэжэ, таргалһан хонид ороондо һайса орожо, нэгэшье толгойнь һубайрдаггүй.

Үбэлжэлгын үедэ шадабаритай энэ хонишон илангаяа оролдосотойгоор ажаллана. Хонидынь мүнөө гол түлэб январь һарада хурьгалха юм. Хана талаһаа һайса шабагдажа, дулаалагдаһан байрада мүнөө хонидынь байлгагдана, үглөө үдэшэниинь үбһэ тэжээл эдеэд, үдэртөө бэлшээридэ бага зэргэ гаргагдана.

Сойжалма Эрдынеевагай отара шэнэ түл абалгада эрхим һайнаар бэлдэнхэй. Хурьгалһан хонидой хурьгатаяа байха байра, таһалганууд үни хада бэлэдхэгдээд, тэжээл хэжэ үгэхэ кормушканууд түхеэрэгдээд байна.

Ажахын шэнэ жэлдэ зуун хонин бүриһөө 105 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 5,5 килограмм нооһо хайшалха гэһэн социалистическэ уялга абаад, Сойжалма Эрдынеева улам эршэмтэйгээр ажаллана.

Мүн энэ колхозой хонишод Дарижап Дамбаева, Дашаханда Балганова, Рыгзема Батуева, Даши Цыбикова гэгшэд ажахын үнгэрһэн жэлдэ хонин бүриһөө гурбан килограммһаа дээшэ нооһо хайшалһан байна.

Артелиин хонишодой ажалда зоотехник Энгельсина Халзанова ехэхэн туһаламжа хүргэдэг. Хонишодой культурно-ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангахын түлөө, хонидой типовой байрануудые олоор барихын хойноһоо мүн колхозой правлени ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байнхай.

Гэбэшье, түрүү хонишодой дүй дүршэлые олоной шадабари болгохын хойноһоо Хориин аймагай партийно-советскэ хүдэлмэрилэгшэд, МТС-эй мэргэжэлтэд биратай юумэ хэнэгүй. Түрүү хонишод, малшадай хүдэлмэриие һайса шэнжэлжэ үзэхэ, тэдэнэй дүршэлые бүридхэхэ, тэндэ ошожо хүдэлмэрииень хараха, тиигээд бүхы шэнэ, түрүү арга дүршэлые оролдосотойгоор колхозуудай фермэнүүдтэ нэбтэрүүлхэ шухала.

Хонишоной ажал харюусалгатайшье, хүндэтэйшье гээшэ. Тиимэһээ эрхимэй эрхим хүнүүдээ хониной фермэдэ дэбжүүлжэ, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Мүнөө үедэ хонишодой ажалда эгээн харюусалгатай үе—шэнэ түл абалга эхилбэ. Түрүүшүүлһээ жэшээ, һургаал абажа, хурьгадаа бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ гээшэ хонишон бүхэнэй нангин уялга мүн.

„Руде право" газетын редакциин асуудалнуудта Н. С. Хрущевой үгэһэн харюу

Чехословакиин Коммунистическэ партиин орган бологшо «Руде право» газетын главна редактор В. Коуцкий зарим асуудалнуудта харюусаха гуйлтатайгаар КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущевто хандаа.

Эдэ асуудалнуудта нүхэр Хрущевой үгэһэн харюу доро толилогдобо.

Асуудал: дайн байлдаае зайсуулхын ба амгалан тайбан хүгжэлтын эрхэ байдалда золтой жаргалтай ерээдүйгөө хангахын тулада олониитэ арад зон яһала ехэ хүсэтэй гэжэ КПСС-эй XX съездын тогтоолнууд соо эли тодоор хэлэгдэһэн байна. Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэһэн ээрхэг түримхэй добтолгые болон Венгридэ фашистска хархис засаг түрые дахяад байгуулха гэһэн һэдэлгэнүүдые гэдэргэнь сохижо, энэ талаар хүн түрэлтэн үнгэрэгшэ жэлдэ элитэ амжалта туйлаа.

Танай һанахада, уласхоорондын байдалай шангадалые һулаpуулхын ба бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлэй ойрын зорилгонууд ямар байнаб?

Харюу: эб найрамдалые аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэл мүнөө үеын тон шухала зорилго болоно гэжэ үнгэрһэн 1956 ондо болоһон событинууд үнэмшэсэтэйгөөр гэршэлжэ үгөө. Энэ тэмсэл арадуудай эгээн лэ шухала интересүүдые харуулна.

Эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдэй оролдолгын ашаар уласхоорондын шанга байдалай нилээд ехээр һулаpуулагдаһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье, событинуудай иимээр хүгжэлтэ баруун гүрэнүүдэй дай жүрөөдэдэг этэгээдүүдтэ тааруугүй байшоо. Юуб гэхэдэ, тэдэ этэгээдүүд «хүйтэн дай» үргэлжэлүүлхые хүсэдэг, мүн яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ үргэлжэлүүлгыень ба энээнһээ үзэгдөөгүй ехэ ашаг олзо олохо ябадалые капиталистическэ монополинуудта хүнгэдхэжэ үгэхын тулада арадуудай хоорондо хёмороо һүжэрөөхые оролдодог.

Эгээл иимэһээ хархис этэгээдүүд уласхоорондын оршон байдалые хурсадуулжа оролһон байна бшуу. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, Египедтэ эсэргүүгээр англо-франко-израильска ээрхэг түримхэйшүүл добтолго хээ, Венгридэхи арадай-демократическа байгуулалтада эсэргүүгээр контрреволюционно фашистска үгэсэлгэ эмхидхэгдээ. Тиигэжэ дэлхэйн шэнэ дайнай аюул бүри ехэдээ һэн. Зүгөөр алишье уршагта ябуулгань буруу һүрэһэн байна.

Империалистнууд өөһэдынгөө түсэбүүдые яахадаа бэелүүлжэ шадаагүйб? Хамагай түрүүндэ, эб найрамдалые хамгаалдаг хүсэнүүд хадаа өөһэдынгөө хубиин аша туһые харан, арадуудые шэнэ дайнай хохидол ядаралда татан оруулхые хүсэдэг ээрхэг түримхэйшүүлэй амыень татахаар яһала ехэ хүсэ шадалтай мүнөө болоһон байна бшуу.

Империалистнуудай дай һүжэрөөхэ гэһэн ямаршье һэдэлгэ, социалистическэ оронуудай арадуудай туйлалтануудта хархис хүсэнүүдэй халдан орохо гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүд шанга сохилто абаха гэжэ мүнөө бүгэдэндэ эли байха зэргэтэй.

Үнгэрһэн жэлэй шухала һургаалнуудай нэгэнь юуб гэхэдэ, империалистическэ ээрхэг түримхэйшүүлэй һанаашалгануудта эсэргүүгээр арадуудай һэрэмжые дээшэлүүлхэ, эб найрамдалай түлөө эршэтэй тэмсэл хэхэ шухала байна. Гарахаяа байһан 1957 ондо эб найрамдалай хүсэнүүдэй бүри ехээр батажажа, уласхоорондын оршон байдалые һайжаруулгада горьтойгоор туһалха байһаниинь сохомтой.

Минии һанахада, уласхоорондын байдалай шангадалые һулаpуулхын ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын тулада буу зэбсэг болон зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо, атомна болон водородно зэбсэг хорихо гээшэ мүнөө ехэ удхашанартай байха һэн. Яаралтайгаар зэбсэгжэлгые болюулаа һаа уласхоорондын этигэлсэлгые бэхижүүлхэ, тиихэдэ буу зэбсэг бүтээлгэдэ зорюулагдадаг угаа ехэ гаргашануудые хороогоо һаа, арад зоной байдал һайжарха һэн.

Советскэ правительство нэгэтэ бэшэ үүсхэл гаргадаг, буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар таатай дурадхалнуудые оруулдаг байгаа. Тэрээнһээ гадна, Советскэ Союз энэ талаар хэдэн бодото хэмжээнүүдые абажа, зэбсэгтэ хүсэнүүдээ горьтойгоор хороогоо. Эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ Чехословацка Республика, Хитадай Арадай Республика, социалистическэ бүхы оронууд ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха системэ байгуулбал, уласхоорондын байдалай шангадалые һулаpуулха хэрэгтэ ехэ удхашанартай байха һэн. Иимэ системэ байгуулга эб найрамдал аршалан хамгаалха хэрэгые хангаха байһан дээрэһээ бүхы арадуудай тон шухала интересүүдтэ сохом тааралдаха байна бшуу.

Тэгшэ эрхэтэй байха гол ёһонуудта үндэһэлэн уласхоорондын экономическа ба культурна холбоо барисаае бүхы хэмжээгээр хүгжөөлгэ арадуудай бэе бэедээ улам этигэлсэдэг ба хоорондоо үгээ ойлголсодог болохо хэрэгтэ шухала арга нүхэсэл болодог байгаа, саашадаашье болохо. Советскэ Союз хадаа бүхы оронуудтай экономическа үргэн харилсаа холбоо һаадгүйгөөр байгуулхые, ямаршье газаашалга хэнгүйгөөр харилсаа холбоо байгуулхые, культурна холбоо барисаа үргэдхэхые хүсэдэг байгаа, хүсэнэшье.

Минии һанахада, уласхоорондын байдалай шангадалые һулаpуулхын ба бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлэй зарим асуудалнууд иимэ байна.

Асуудал: ехэ һайндэрые — Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин дүшэдэхи жэлэй ойе бүхы оронуудай ажалшан арад мүнөө жэлдэ тэмдэглэхэнь. Энэ үдэр хадаа коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд марксизм-ленинизмын туг доро бүри шууд сэхээр эмхидэн жагсаха, хүдэлмэришэн ангиин уласхоорондын бата бэхи нэгэдэл байгуулхын түлөө бүри оролдосотойгоор тэмсэхэ ёһотой гэжэ тэдэндэ һануулна.

Энэ зорилгые бэелүүлгэдэ ямар юумэ эгээн шухала болоноб гэжэ Та тоолохо байнат?

Харюу: манай ороной хүдэлмэришэн анги, ажалшад агууехэ Ленинэй большевигүүдэй партиин хүтэлбэреэр 1917 оной октябрьда капиталистическэ байгуулалтые усадхажа, хүдэлмэришэдэй ба таряашадай социалистическэ гүрэн байгуулаа һэн. Шэнэ общество байгуулха замда угаа ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдодог байгаа. Зүгөөр советскэ арад тэдэниие дабажа, социализм байгуулаа.

1917 онһоо хойшо уласхоорондын бүхы хүгжэлтэ, дэбжэлтын замаар арадуудай дабшалга Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин нүлөөн доро болодог байгаа гэжэ хүсэд лаблан хэлэхэдэ болохо байна.

СССР-эй арадуудай хойноһоо Агууехэ Хитадай, Чехословакиин, Европын болон Азиин бусад хэдэн оронуудай арадууд социализмын замда ороо. Дэлхэйн социалистическэ системэ болодог социалистическэ оронуудай агууехэ хани нэгэдэл байгуулагдаад, бэхижэжэ, хүгжэжэ байна. Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинууд эдэ оронуудта залан ударидахы хүсэн болонхой.

Пролетариадай гансахан лэ үнэн зүб һургаал бологшо марксизм-ленинизмын һургаалые Советскэ Союзай болон социалистическэ бүхы оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай өөһэдынгөө ажал-ябуулгада хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэри болгодог байһанай ашаар, эдэ оронуудай хүдэлмэришэн ангиин илалта, ажалшадай илалта туйлагдаһан байна.

Франциин, Италиин болон бусад оронуудай коммунистическэ партинууд марксизм-ленинизмын туг доро жагсаад, хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай хэрэгэй түлөө шууд шанга тэмсэл хэжэ байдаг.

Эгээл иимэһээ социализмын дайсад хадаа революционно партинуудта, хамагай түрүүндэ хүдэлмэришэн ангиинь илажа, өөһэдынгөө гүрэнэй засаг байгуулһан, социализмын байгуулагдажа байһан гү, али байгуулагдаһан оронуудай партинуудта эсэргүүгээр тэмсэл хэнэ.

Коммунистическэ хүдэлөөндэ һаад түбэг татахын, коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай зэргын бата нэгэдэлые һулаpуулхын тулада хүдэлмэришэн ангиин дайсад элдэб эсын хорото муухай аргануудые хэрэглэнэл! «Национальна коммунизм» гэдэг үзэл бодол илангаяа үргэнөөр идхан соносхогдоно. Тиихэдэ капитализмһаа социализмда бүхы оронуудай амжалтатайгаар орохын тулада шухала болохо гэжэ Октябрьска революциин харуулһан зүйлнүүд тус тус оронуудай социализм тээшэ хүгжэхэ национальна онсо өөрэ илгаануудта зүрюугээр табигдана. Национальна ба түүхэтэ эрхэ байдалайнь ондо ондоо байһан дээрэһээ, орон бүхэндэ пролетариадай диктатурын илахын түлөө тэмсэлдэ ба социализм байгуулгада өөрынь онсо илгаагай бии байһаниинь сохомтой. Гэбэшье, иимэ илгаанууд ямаршье байгаа һаа, социалистическэ революциин гол жама ёһые хубилгахагүй байна. Ямар нэгэн ороной социализм тээшэ дабшалгада нэгэ талаһаань хандаха, национальна онсо өөрэ илгааень, «тусгаар замые» тобойсо гаргаха гээшэ тэрэ орондо социалистическэ байгуулалта эрхилхэ хэрэгтэ, мүн социалистическэ оронуудай бүхы хани нэгэдэлдэ һаад түбэг татаха байна.

Зорилго юуб гэхэдэ, социализмын дайсадай һанаашалганууд тушаа һэримжээ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэн ангиин бата нэгэдэлые ба тэрэнэй авангард — коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай үндэһэ һуурие һулаpуулха зорилготой бүхы һэдэлгэнүүдтэ шанга сохилто үгэхэ хэрэгтэй. Ханинарай, социализмын түлөө тэмсэгшэдэй нэрээр бэеэ далдалаад, социалистическэ эмхидхэлые һулаpуулха талаар хүдэлмэри хэжэ, революционно хүсэнүүдэй эмхи гуримые алдахуулхые оролдожо байһан империалистнуудта зорюута гү, али зорюута бэшээршье туһалагшад тушаа һэрэмжээ дээшэлүүлхэ шухала. Бидэнэр хадаа түүхэтэ харюусалгатай байһанаа мэдэрхэ, коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудые бэхижүүлхын тулада пролетарска һанал нэгэдэлгые болон манай зэргын бата нэгэдэлые бэхижүүлхын тулада, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй зэргые эмхидхэн жагсаахын тулада бүхы хүсэеэ элсүүлхэ, марксизм-ленинизмын гол ёһонуудта, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта, «Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гэһэн дайшалхы уряада үнэн сэхэ байха ёһотойбди.

Асуудал: Советскэ правительствын 1956 оной октябриин 30-най Деклараци соо найруулагдаһан гол ёһонуудта үндэһэлэн социалистическэ лагериин оронуудай бата нэгэдэлтэй ба эгээн лэ нягта һайн харилсаа холбоотой байха шухала байһые һаяшаг болоһон событинууд дахяад онсолон харуулаа.

Танай һанахада, 1957 ондо энэ харилсаа холбооe бэхижүүлхэ гол зорилгонууд ямар байнаб?

Харюу: социалистическэ лагериин оронуудай бата бэхи нэгэдэлтэй ба эгээн лэ нягта һайн харилсаа холбоотой байха шухала байһые һаяшаг болоһон событинууд бүри онсо тодоор харуулаа гэжэ Та тон зүбөөр хэлэнэт. Советскэ правительствын 1956 оной октябриин 30-най Деклараци соо найруулагдаһан гол ёһонууд СССР-эй ба социалистическэ бусад оронуудай хоорондохи харилсаануудай гол шухала үндэһэ һууринь болодог байгаа, болоһооршье. Гэхэ зуура, эдэ гол ёһонууд урда тээнь заримдаа дутамагаар сахигдадаг байһаниинь гэмшэлтэй. Энэ хадаа социалистическэ оронуудай арадуудай хани барисаанда һаад түбэг татадаг байжа, националистическэ үзэл бодол һүжэрөөн ехэ болгохын тулада, манай оронуудай нэгэдэлые һулаpуулхын тулада дайсан харша этэгээдүүдээр хэрэглэгдэдэг байгаа.

Социалистическэ оронуудай хоорондохи харилсаа холбоо саашадань бэхижүүлхэдээ бүхы арадуудай национальна интересүүдые хүндэлхэ, бэе бэедээ ахадүүгэй туһаламжа үзүүлхэ, хани харилсаа холбооһоо манай гүрэн бүхэнэй арадуудай бодото аша туһыень эдэлжэ шадахаар иимэ харилсаа холбооe бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ гэһэн ленинскэ гол ёһонуудые шууд сахиха хэрэгтэй.

Социалистическэ оронуудай илагдашагүй хүсэн юунһээ эшэ үндэһэтэйб? Социалистическэ оронуудай бата нэгэдэлтэй ба нягта жагсаалтай байлга, бата бэхи хани нэгэдэлтэй байлга энэ эшэ үндэһэниинь болохо үгэнэ. Энэ хадаа социализмын шэнэ илалта туйлаха нүхэсэл болохо үгэнэ. Арадуудай энэ агууехэ туйлалтые аршалан хамгаалха хэрэгтэй.

Социалистическэ оронуудай хоорондохи экономическа харилсаа холбоо саашадань үргэдхэхэ хэрэгтэ анхарал хандуулхые би хүсэхэ байнаб. Энэ хадаа экономикые шэнээр хүгжөөн дэбжээхэ ба ажалшадай ажана байдалые һайжаруулха хэрэгтэ туһалха байна бшуу. Промышленностиин элдэб һалбаринуудай ба хүдөө ажахын хүдэлмэри эмхидхэлгын, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын, эрдэм ухаанай болон техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ хэрэглэлгын талаар дүй дүршэлөө үргэнөөр халан абалсалга шухала үүргэ дүүргэхэ һэн. Бэе бэедээ дүтэ байжа, бэе бэеэ һайнаар мэдэлсэхые социалистическэ оронуудай арадуудай эрмэлзэхэнь зүбтэй гээшэ. Тиимэһээ культурна холбоо барисаагаа улам ехээр үргэдхэхэ шухала.

Капиталистическэ лагериин оронуудай бии байһан үе сагта социалистическэ оронуудай ажалшад мүлжэгшэдгүй ба мүлжүүлэгшэдгүй шэнэ байдал зохёон байгуулна гэжэ бидэнэр мартаха ёһогүй байнабди. Капиталистическэ оронуудай зонхилхы ангинууд, тэдэнэй партинууд болон правительствонууд хадаа манай оронуудта эсэргүү политикые ябуулдаг байгаа, ябуулһааршье. Тиимэһээ социалистическэ оронуудай өөрыгөө хамгаалха шадабариие хамтаараа нарижуулан һайжаруулха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө уласхоорондын оршондо эдэбхитэйгээр ябуулга хэхэ гээшэ бидэндэ шухала байна.

Асуудал: Чехословацко-советскэ хани барисаанай ба ахадүүгэй холбооной эбдэршэгүй бата бэхи байһые һүүлэй һарануудта болоһон событинууд дахяад харуулаа. Хоёр ороной арадуудта, мүн уласхоорондын хүгжэлтэдэ энэ хани барисаанай ямар удхашанартай байһан тухай бидэндэ хэдэн үгэ Та хэлэжэ үгэхэ байна гүт?

Харюу: эртэ урда сагһаа хойшо манай арадуудай хоорондо байгуулагдаһан үнэн сэдьхэлэй, ахадүүгэй ба нүхэрэй ёһоной хани харилсаае советскэ хүнүүд үндэрөөр сэгнэдэг. Гитлеровскэ фашизмда эсэргүү дайнай жэлнүүдтэ ба дайнай хойто тээхи үедэ советскэ-чехословацка хани барисаан хатуужан бэхижэжэ, хэтэ мүнхын хани барисаан болоо.

Энэ хани барисаан ямар юумэндэ үндэһэлнэб? Манай оронуудай шухала интересүүдэй нэгэн адли байһанда, үзэл сурталаймнай, мүн социализмын ба коммунизмын хэрэгэй түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө, арадуудай зол жаргалай түлөө тэмсэлэймнай зорилгонуудай нэгэн адли байһанда, бэе бэеэ ехээр хүндэлэлсэдэг. бэе бэедээ этигэлсэдэг ябадалда энэ хани барисаан үндэһэлнэ. Энэ хани барисаан хадаа пролетарска интернационализмын һайн һайхан гол ёһонуудта үндэһэлдэг ба социалистическэ гүрэнүүдэй хоорондохи шэнэ түхэлэй харилсаанай үльгэр жэшээ болодог байна.

Манай арадуудай хоорондохи хани барисаанай ба ахадүүгэй холбооной бэхижэлгэ хоёр ороной экономическа болон культурна хүгжэлтэдэ туһална, бэе бэедээ туһаламжа үзүүлхэ ба бэе бэеһээ һургаал абаха, амжалтатайгаар урагшаа дабшаха, бэрхэшээлнүүдые шууд дабаха арга боломжо маанадта олгоно. Арадайнгаа ажахые болон культурые хүгжөөлгэдэ олон элитэ ехэ амжалтануудые туйлаһан чехословацка ажалшадһаа советскэ хүнүүдэй һургаал абаха юумэ бии гэжэ бидэнэр тоолодог байнабди.

Хани барисаагаа наринаар сахиха ба бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ, тэрэ барисаагаа дайсадай хорото һанаашалгануудһаа хамгаалха гээшэ Чехословакиин болон Советскэ Союзай арадуудта шухала байна. Бидэнэр һэрэмжэтэй байха ёһотойбди. Германска милитаристнууд үһөөгөө абаха түсэб зохёодог, тиигээд манай оронуудай арадуудта эсэргүү, Европын арадуудта эсэргүү сэрэгэй уршагта ябуулгануудые шэнээр хэхын тулада хүсэнүүдые бэлэдхэжэ байдаг гэжэ мартаха ёһогүйбди.

Советскэ арад Чехословакиин арадуудай үнэн сэхэ ба найдамтай ханинь хододоо байха гэжэ тэдэнэй найдахадань болохо байна.

Өөрынгөө социалистическэ гүрэниие байгуулгадаа, ажалшадай байдалые саашадань һайжаруулгадаа амжалта туйлахыень «Руде право» гэжэ танай дайшалхы газетын уншагшадта, ахадүү Чехословакиин ажалша бүхэриг ба оюун бэлигтэй арадуудта, Чехословакиин алдарта Коммунистическэ партида хүсэхыемни, нүхэр редактор, зүбшөөгыт.

Шэнэ жэлээр, хүндэтэ нүхэд!

Польско радиогой главна редакторай асуудалнуудта Н. А. Булганинай үгэһэн харюу

ВАРШАВА, январиин 1. (ТАСС). Польско радиогой главна редакторай асуудалнуудта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай үгэһэн харюуе польско радио дамжуулаа.

Асуудал: ерэхэ жэлдэ СССР-эй ба Польшын хоорондохи харилсаа хүгжөөхэ хараанууд ямар бэ?

Харюу: Польско-советскэ хани ёһоной харилсаанда 1956 ондо олон шэнэ юумэ болоһон байна. Шухала хэлсээнүүд баталагдажа, Советскэ Союзай ба Польско Арадай Республикын арадуудай хоорондохи ахадүүгэй эбдэршэгүй хани барисаа саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ ехэ арга боломжо нээжэ үгөө. Хамагай түрүүндэ КПСС-эй Центральна Комитедэй ба Советскэ Союзай Правительствын Делегациин ПОРП-ын ЦК-гэй ба Польско Арадай Республикын Правительствын Делегациин хоорондо болоһон хэлсээнтэй дашарамдуулан хэгдэһэн Хамтын мэдүүлгэ, тэрэшэлэн Польшодо саг зуура байһан советскэ сэрэгүүдэй эдлэхэ эрхэ тухай Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствын ба Польско Арадай Республикын Правительствын хоорондо баталагдаһан Договор тухай би эндэ хэлэнэб.

Хоёр ороной шухала интересүүдтэ, мүн социализмын бүхы лагериин интересүүдтэ тааруугаар экономическа, политическэ болон культурна ажабайдалай бүхы һалбаринуудаар польско-советскэ үрэ ехэтэй харилсаа холбоо үргэдхэхын тулада 1957 ондо хамтаараа хүсэлэл оролдолго гаргаха байһамнай лабтай.

Асуудал: Танай һанахада, 1957 ондо хүн түрэлтэнэй байдалда ямар хубилалта болохо байнаб?

Харюу: уруу дуруу ябадал ба эб найрамдалые аршалан хамгаалха, бэхижүүлхэ талаар саашанхи арга боломжодо этигэхэгүй ябадал хүнүүдтэ түрүүлхэ, мүн яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ ба дайн байлдаа заатагүй хэхэ шухала болодог юм гэһэн хэбэртэй һанал бодолдо хүнүүдэй этигэхыень баадхаха гэжэ зарим баруун оронуудай эзэрхэг түримхэй этэгээдүүд, тэдэнэй пропаганда бага бэшэ оролдолго гаргана. Уласхоорондын оршон байдалай шангадалгые һуларуулха хэрэгтэ һаад ушаруулхые эрмэлзэн, тэдэнэр сэрэгэй уршагта ябуулгануудые хэдэг, хорото аашануудые гаргадаг байна.

Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэһэн англо-франко-израильска эзэрхэг түримхэй ябуулга, революцида эсэргүүгээр Венгридэ эмхидхэгдэһэн үймөөн энээниень эли тодоор харуулжа үгэнэ.

Гэбэшье, арад зон яаралтайгаар зэбсэгжэлгые болон дайн сэрэгые зэбүүрхэн буруушаадаг. Тэдэнэр хадаа өөһэдынгөө болон залуу үетэнэй амгалан тайбанаар ажаһуухые хүсэнэ, эб найрамдалай дайсадай хорото һанаашалгануудые таһалдуулан зайсуулхаар шууд шиидэнги байна. Уласхоорондын хархис хүсэнүүдэй эзэрхэг түримхэй али бүхы һанаашалгануудые гаргадаг байбашье, арадуудай хүсэл зориг эб найрамдалай үзэл бодолой улам саашадаа амжалтануудые түйлаха найдамтай арга нүхэсэл мүн болоно.

Эб найрамдалые аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө, уласхоорондын байдалай шангадалгые һуларуулхын түлөө ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондоо энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудай илан мандахын түлөө тэмсэлдээ арадууд 1957 ондо шухала илалтануудые түйлаха гэжэ багсаахаар бүхы үндэһэ баримта бии.

Эб найрамдалай болон аюулгүй байдалай найдамтай байхын тулада багаханшье арга боломжонуудые Советскэ Союз урдынхидаал адляар алгадангүй хэрэглэхэ.

Германска Демократическа Республикын правительственна делегаци Советскэ Союзда ерэбэ

БРЕСТ, январиин 2. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын правительственна делегаци мүнөөдэр Советскэ Союз ерээ. Тус делегацие Премьер-Министр Отто Гротеволь толгойлно.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. А. Зорин, Белорусска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо И. Ф. Климов болон бусад делегацие Брестын вокзал дээрэ угтаба.

Мүн ГДР-һээ СССР-тэ байдаг Посол И. Кениг делегацие угталсаа.

Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр Отто Гротеволь Брест ерээд байхадаа, микрофоной урда үгэ хэлэжэ, Советскэ Союзай ажалшадые шэнэ жэлээр амаршалаад, коммунизм байгуулха, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ амжалта түйлахыень тэдэндэ хүсэбэ.

БССР-эй, СССР-эй болон ГДР-эй гүрэнэй тугуудаар Брестын вокзал шэмэглэгдэнхэй байгаа. Айлшадые угтаха үедэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдажа, ГДР-эй, БССР-эй болон СССР-эй гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэбэ.

ГДР-эй правительственна делегаци мүнөөдэртөө Москва мордоо.

Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуковые Инди урин тухай

1957 оной январиин тэнгһээ хойшо Инди ошожо ерэхыень Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуковые Индиин правительство уряа.

Маршал Г. К. Жуков Индиин правительствын уряалые хүлеэн абаа.

Спортын ордондо һурагшадай һайндэр болоо

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ центральна стадион. Үбэлэйнгөө амаралтада гараһан, шууяатай, хүхюу 12 мянга гаран хүүгэд Шэнэ жэлэй ёлкын һайндэр үнгэргэхэеэ эндэ түрүүшынхеэ декабриин 30-да суглараба.

...Ялагар гэрэл гэнтэ сасаржа, гурбан мори зэргэшэһэн шаргада һууһан үбгэн-мороз хүүгэдэй нэрьемэ энеэдэн, шууяан доро орожо ерэнэ. Булбэнүүрнүүд жэнгирнэ, моридойнь дэлһэ шэмэглэһэн лентэнүүд намилзана. Ёлкые нэгэ тойроод, шарга тогтоно. Хээлэжэ гоёһон шаргаһаа үбгэн-мороз буужа, Шэнэ жэлээр хүүгэдые амаршална.

— Шэнэ жэлээр! — гэжэ хэдэн мянган хүүгэд харюусана.

Ёлкын хажууда үбгэн-мороз снегурочкатай, мүн пионернүүдтэй уулзажа, ёлкын галнуудые аһаана. Энэнь Москва дотор эгээн үндэр, аяар 20 метр ута ёлко юм.

Тиигээд үбгэн-мороз снегурочка хоёр хүндэтэ айлшадые урихаяа ошобо. Энэ үедэ ёлкын хажууда ульгэрэй удхатай зүжэг харуулагдаба.

Нэгэ хэды болоод, үбгэн-мороз «ЗИЛ» автомобильда һууһан орожо ерэнэ. Хойноһоонь, хүүгэдэй һайхашаадаг геройнууд һубарһаар гарана. Доннхон солгёо мори унаһан, ульгэр түүхэдэ ороһон Чапаев түрүүлжэ ябана. Эмнэлэн аргалдаг ангуудаа дахуулһан доктор Айболит хойноһоонь ерэнэ. Удаань, дядя Степа, Мойдодыр гэгшэд алхалалдан гарана...

Үнэн сэхэ зараса Санчо Пансатаяа Дон Киходой гаража ерэхэдэ, залуу москвичууд ехээр хүхилдэнэ. Дон Киходынь морёор, Санчо Пансань элжэгэ унаһан ябана. Гурбан поршоонхо шогшолдоһоор гарана. Моритой, хуяг дуулга зүүһэн гурбан баатар гаража ерэнэ. Тэдэнь Васнецовой зурагтал адлинууд.

Тиигээд, ёлкын хажууда циркын номернууд харуулагдаба. Арбан нэгэтэй Саша Илькин эрхим һайнаар морёор ябана. Тэрэ хүбүүн нэгэдэхи спортивна разрядтай юм. Эдир фигуристнууд гаража, норвежскэ, хитад танцануудые хатарна.

Спортивна маршын хүгжэм зэдэлжэ, мотоциклистнүүд харагдаба. Тэдэнэй хойноһоонь һурагшад — гимнастнууд, теннисистнүүд, футболистнууд, боксёрнууд, конькишад, авиамоделистнүүд спортивна обществонуудайнгаа тугуудые намилзуулан, жэрэг-жэрэг алхалалдан гарана.

Советскэ Союзай болон хари оронуудай арадуудай национальна костюмуудые үмдэһэн хүбүүд, басагадай жагсаал Советскэ Союзай арадуудай, мүн эб найрамдалые хүсэдэг бүхы арадуудай хани барисаае харуулаа.

Нааданай һүүлээр хүүгэд танцевалаа, таабари таалсаа, викторина болон элдэб наадаар наадаа.

Шэнэ жэлэй энэ һайндэрэй нааданда 800 артистнууд, спортсменүүд хабаадаһан байна.

Үбэлэй амаралтын үедэ спортын ордондо хахад миллион хүүгэд орохо. Тэдэнэртэй хамта түрэлхидынь ошолдохо юм.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Делегадуудай дурадхалнуудые, ажаглалтануудые түргэнөөр бэелүүлхэ

☆

А. ЖЕЛТЫЙ, КПСС-эй Зэдын айкомой секретарь

☆ ☆

Декабриин 22—23-да Зэдын аймагай партийна конференци болобо. Тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн делегадууд партиин айкомой, аймгүйсэдкомой, МТС-үүдэй директорнүүдэй, колхозуудай правлениин, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэридэхи амжалта болон дутагдалнуудые тэмдэглэхэ зуураа, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада эмхидхэлэй бүхы хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала гэжэ онсо зааһан байна.

Гүрэнэй, областной партийна организациин үзүүлһэн ехэ туһаламжын, мүн ажалшадай үнэн шударгыгаар хүдэлмэрилһэнэй ашаар аймагай хүдөө ажахы үнгэрэгшэ жэлдэ нилээд хүгжөө. Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозуудта, Боргойн совхоздо 44 мянган гектар шэнэ, боро газар ашаглагдажа, тэжээлэй болон ороо-һото культуранууды абалга 2—2,5 дахин ехэ болоо. Тиигэжэ аймагай колхозууд, Боргойн совхоз гүрэндэ таряа тушааха, худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, 1957 оной тарилгада хэрэглэгдэхэ үрэһэеэ хаагаа. Колхозниидуудай ажалта үдэртэ горьтой ехэ тарьяан хубаагдаха байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ малажалай продукциинуудые абалга горьтойгоор нэмээ. Жэшээлхэдэ, мяха абалга — 2,2, ноохо—2,1, һү абалга 2,5 дахин ехэ болоо.

Колхозууд болон колхозниидуудай мүнгэн олзо доход 3 дахин шахуу ехэ болоо. Аймагай хүдөө ажахые хүгжөөһэнэй ашаар ажалшадай байдал һайжарна.

Гэбэшье, аймагай хүдөө ажахые, ажахын болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ талаар КПСС-эй айкомой, аймгүйсэдкомой, МТС-үүдэй, Боргойн үүлтэртэ хонидой совхозой хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии байгаа. Тиимэһээ конференци дээрэ делегадууд нүхэд Марков, Федотов, Таракановский, Будажапов, Хасаров гэгшэд машинно-тракторна станцинуудай, тэдэнэй дирекцинүүдэй хүдэлмэриие эрид шангаар шүүмжэлээ. Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, ороо-һо тарьяа, тэжээл, мяха, һү, ноохо абалгые ехэ болгохо хэрэгтэ МТС-үүдэй зүгһөө хүсэд оролдолго гаргагданагүй гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. МТС-үүдэй директорнүүдэй, главна агрономуудай үүсхэл багатайгаар хүдэлмэрилһэн дээрэһээ газар элдүүрилгэ үшөөл хангалтагүй байһан зандаа. МТС-үүдэй, колхозуудай баталһан хэлсээнэй дүүргэгдэдэггүй дээрэһээ хүдөө ажахын культурануудые тарилгын болзор, пропашной культурануудай ряд хоорондые элдүүрилгэ, пар хахалалга саг соогоо дүүргэгдэнгүй унжагайруулагдана. Тэрэшэлэн ороо-һото болон тэжээлэй культурануудые хуряалга болоногүйгөөр удааруулагдана. Эдэ бүхы шалтагаануудһаа боложо, ороо-һо тарьяанай, үбһэ ногооной бирагүй ургаса хуряагдана.

Малай фермэ, гүүртэнүүдтэ ажалай эмхидхэлые һайжаруулха тушаа МТС-үүд колхозуудта туһаламжа багаар үзүүлнэ гэжэ делегадууд тэмдэглээ. Тиихэдэ үүлтэртэ хуса, бухануудые зүбөөр хэрэглэжэ, хонин болон үнеэдые искусственна аргаар ороондо оруулха хэрэг һайжаруулха ябадалда анхарал багаар табигдаһан байна. Машинно-тракторна станцинууд колхозуудай малажалдахи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха — малай тэжээл бэлэдхэлгэ, уһаар хангалга, малай байра барилга гэхэ зэргын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулна. Колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Устав сахиха, ороо гарашын сметые дүүргэхэ, комплексно болон үйлэдбэриин бусад бригадануудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ Цагаан-Усанай, Үшөөтэйн МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд һаналаа табидаггүй гэжэ конференциин делегадууд шүүмжэлээ.

МТС-үүдэй хүдэлмэридэ бии байһан ехэ дутагдалнууд юу харуулнаб гэхэдэ, тэндэхи дирекци, партийна организаци, партиин айкомой инструкторска группанууд ажалябуулгаяа партиин XX съездын эрилтын ёһоор шэнэдхэн табижа шадаагүй гэжэ конференци тэмдэглээ.

КПСС-эй айкомой шэнэ состав делегадуудай шүүмжэлхы эдэ ажаглалтануудһаа тобшолол хэжэ, МТС-ые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар бэхижүүлжэ, тэдэнэй үүргэ ба харюусалгые эрид дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Колхозуудта холын хараата асуудалнуудые, **илангаяа малай үүлтэр һайжаруулха**, эхэ малые искусственна аргаар үрэжүүлхэ асуудалда делегадууд ехэ анхаралаа табяа. Гүрэнэй пункт түргэн эмхидхэхэ хэрэгтэ. Иволгын гүрэнэй племрассадниигай хүдэлмэриие һайжаруулгада, мүн колхозуудта малажал хүгжөөлгые нэгэ шэглэлтэй болгохо ябадалда КПСС-эй айком, аймгүйсэдком анхаралаа багаар табина гэжэ делегадууд зүбөөр шүүмжэлээ. Үнэхөөрөө мяха, ноохо абалга үшөөл бага байна. Племенной хүдэлмэри муугаар ябуулжа байһан сагтаа нийтын малай ашаг шэмые дээшэлүүлжэ шадахагүй байнабди гэжэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ойлгохо зэргэтэй.

Малые ороондо оруулха гүрэнэй искусственна пункт нээхэ хэрэгтэ республикын хүдөө ажахын министерство, Иволгын гүрэнэй племрассадник шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ ёһотой байһан аад, ямаршье анхарал хандуулнагүй.

Үшөөтэйн, Цагаан-Усанай МТС-үүдтэ, тэрэшэлэн колхозуудта хүдэлмэрилжэ байһан зооветеринарна мэргэжэлтэд колхозой үйлэдбэриһөө таһарангяар хүдэлмэрилнэ, тэдэнэр элдэб мэдээ суглуулга, зохёолгоор сагаа барана гэжэ делегадууд нүхэд Дармаев, Хасаров, Доржиев, Будажапов гэгшэд шүүмжэлбэ. Республикын хүдөө ажахын министерство эмхидхэлэй бодото хүдэлмэри ябуулхын орондо, мэргэжэлтэдые городто оло дахин дуудажа, сагыень дэмы баруулна.

Полевой хүдэлмэриин үедэ, тэрэшэлэн трактор болон хүдөө ажахын машинануудай үбэлэй заһабариин үедэ механизаторнууд зохистой байра байдалаар хангагданагүй гэжэ делегадууд нүхэд Игумнов, Биртанов, Будажапов хэлэбэд. Полевой стануудые, МТС-үүдтэ хамтын байрануудые барилгада КПСС-эй айкомой шэнэ состав онсо анхаралаа хандуулха байна.

Колхозуудта, МТС-үүдтэ, совхоздо нийтэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар КПСС-эй айкомой хүдэлмэридэ байһан ехэ дутагдалнууд тухай олон делегадууд тэмдэглээ.

Шэнэ жэлдэ аймагай колхозуудта, илангаяа малажалай фермэнүүд дээгүүр байрын гэрнүүдые, культбаза, улаан булан, баани, клуб, полевой стан, малай байрануудые болон бусадые олоор бариха шухала гэһэн конференциин заабариие дүүргэхын тулада хэмжээ абтажа байна.

Аймагай ажалшадые эд бараагаар хангаха хэрэгые һайжаруулха тухай хэлэхэ зуураа, делегадууд аймпотребсоюзай, сельпонуудай, Бурмонкоопсоюзай хүдэлмэри тон зүбөөр шүүмжэлээ. Медицинскэ хангалгые эрид һайжаруулхын тулада бүхы хэмжээ абаха хэрэгтэй.

1957 ондо ороо-һо тарьяа абалгые 1 миллион 800 мянган центнер, ноохо — 500 тонно, һү абалгые 5,0 миллион литртэ хүргэхэ гэһэн зорилго конференци аймагай партийна организациин урда табяа. Тиихэдэ колхозуудай мүнгэн олзо 25,0 миллион түхэригтэ хүргэгдэхэ байна. Тиигэжэ аймагай ажалшадай ажана байдал улам бүри һайжаруулагдаха юм.

Аймагай партийна конференци дээрэ делегадуудай хэлэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые, һайшаалтай дурадхалнуудые түргэнөөр бэелүүлжэ, дутагдалнуудаа эрид шууд усадхаха, ажал хүдэлмэреэ һайжаруулха гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго болоно.

Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гахайшан В. Семенова ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ эхэ гахай бүриһөө 10,7 поршоонхо абажа, хоролтогүйгөөр тэжээһэн юм. Мүнөө жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. И. Семенова.

С. Потаповай фото.

Ажал хэрэгээ мэдэжэ, тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ

(Хэжэнгын аймагай партконференциһээ)

Аймагай колхозууд ажахын үнгэрһэн жэлдэ малажалаа хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта түйлаһан байна. Жэшээлхэдэ, колхозуудай хонин һүрэгэй тоо толгой жэл соо зургаа мянга хахадаар олошорһон, ноохо абалга урда жэлэйхиһээ 19,6 процентээр ехэ болоһон байна. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур гүрэндэ 151 центнер ноохон тушаагдаһан байна.

Гэбэшье, аймагай колхозууд хүдөө ажахыгаа, илангаяа малажалаа хүгжөөхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар хараалһан хэмжээ ябуулгануудаа холо дүүргээгүй. Тоосоото үе соо эбэртэ бодо малай, илангаяа үнеэдэй тоо олоор хороогдоо. Үнгэрэгшэ жэлэй хугасаа соо 1600 толгой эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо 700 гаран үнеэн хороогдоһон байна. Малай гарзалха ябадал мүнөөшье болюулагдаагүй. Ажахын шэнэ жэлэй 3 һара соо хэдэн зуугаад үнеэн хороогдобо.

Үнеэдые олоор хороохон ябадал һү һаалгые нэмээхэ хэрэгтэ ехэ һаад ушаруулаа. Чесанын МТС-эй харьяата колхозууд энэ жэлэй хоёр һара соо урда жэлэйхиһээ 9557 литр бага һү һааба.

Партиин айком тоосоото үе соогоо нийтын малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хайшан хэрэгээр хандаһан дээрэһээнь нимэ байдал тохёолдоо гэжэ конференци тэмдэглээ.

Тиихэдэ тарьяанай, сабшалангай ургаса үшөөл бага зандаа. Малай байранууд үсөөнөөр баригдана, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри удаанаар оньһожоруулагдана.

Тобшоор хэлэгдэһэн эдэ дутагдалнууд юу харуулнаб гэхэдэ, партиин айком тоосоото үе соогоо хүдөө ажахые халирхайгаар хүтэлбэрилһэн байна. Айкомой бюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Балханов ажал хэрэгээ мэдэжэ, ажахын үндэһэн шухала асуудалнуудые шударгыгаар шиидхэхын орондо, элдэб суглаа зүблөө зарлажа, олон тоото шиидхэбэринүүдые абадаг байба. Тээд шиидхэбэриингээ дүүргэлтын хойноһоо хинан шалгадаггүй, зүн дэгээн бүтэхэ ябадалда найдадаг байгаа.

Ажал хүдэлмэриингөө алдуу дутуунуудые шүүмжэлхы ёһоор хаража, үнэн сэхээр элирүүлэн, делегадуудай анхаралые хандуулхын орондо, нүхэр Балханов тоншье халирхай, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ багатай аад, зарим тэды түйлаһан амжалтаяа үлүүсэ ехээр һайрхаһан элидхэл хэһэн байна. Иимэ хэниншье «дайраагүй» элидхэлэй һүүлээр зарим делегадууд хэрэг ажалайгаа ехэл һайн байһаншуугаар хөөрөөд, дутагдалнуудаа далдалхаяа забдаһан байна. Жэшээнь, делегадууд нүхэд Окунеева, Салдатов, Сангадиев, Ринчиндоржиев болон бусад ажахыгаа хүгжөөхэ талаар «ехэ алхам урагшаа хээбди, ехэ амжалта түйлаабди» гэжэ орой шүүмжэлэлгүй гоё гоё үгэнүүдые хэлэхэ зуураа, партиин айкомой тоосоото үе соогоо хэһэн хүдэлмэриие үлүүсэ ехээр магтаа. Мүн тиихэдэ партиин айкомой бюрогой гэшүүд нүхэд Тюменцев, Борголов гэгшэд инмэрхүүгээр лэ үгэ хэлээ. Жэшээлхэдэ, делегат нүхэр Тюменцев партиин айкомой хүдэлмэри, бюрогой хүтэлбэрилхы арга дүршэл тухай, МТС-эй хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тухай сэхэ хэлэхын орондо, олон табые дурдаа.

Энэ юу харуулааб гэхэдэ, партиин айком, тэрэнэй секретарь нүхэр Балханов коммунистнуудые, илангаяа партийна эдэбхитэдые хэһэн хүдэлмэреэ зүбөөр сэгнэжэ, дутуу дундануудта эбсэшэгүйгөөр хандадаг болохоор һурган хүмүүжүүлдэггүй байгаа бшуу. Тиимэһээ зарим коммунистнууд бодото байдалаа зүбөөр мэдэдэггүй, дутагдалнуудтаяа эбсэшэнхэй байгаа.

Тиигэбэшье, тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн олонхи делегадууд партиин айкомой хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнуудые эрид шангаар шүүмжэлхэ зуураа, ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ ехэ арга боломжонуудай хэрэглэгдээгүй байһые тэмдэглээ. Энэнь саашадаа аймагай партийна ба советскэ органуудай, МТС-үүдэй хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ туһалхань дамжаггүй. Энэ талаар делегат нүхэр Трунев иигэжэ хэлээ:

— Партиин айком, тэрэнэй бюро тоосоото үе соогоо урда болоһон конференциин делегадуудай эрилтэ, захяа заабариие бэелүүлжэ шадаагүй. Илангаяа нүхэр Балхановай зүгһөө ажахые хүтэлбэрилгэ болошогүй муугаар бэелүүлэгдэдэг байгаа. Шэнээр һунгагдаһан айкомой бюро ажахые хүтэлбэрилхэдөө коммунистнуудта, олониитэ ажалшадта түшэглэжэ, МТС-үүдэй зонодохи инструкторска группануудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар хараалһанаа бэелүүлхые оролдохо ёһотой. Мүн партийна организацинуудта ехээр туһалдаг болохо хэрэгтэй.

Партиин айком, тэрэнэй бюро ажал хүдэлмэреэ КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриин эрилтын ёһоор шэнэдхэн табиха ёһотой гэжэ конференци тэмдэглээ. Делегадууд айкомой хүтэлбэрилхы арга дүршэлые хурсаар шүүмжэлхэ зуураа, хүтэлбэридөө албан хойрог ябадал гаргадаг байһыень онсолон зааба. Жэшээлхэдэ, айкомой секретарь нүхэр Балханов хүдэлмэриин эгээн халуун үедэ колхозуудаар ябажа, эмхидхэхы хүдэлмэри ябуулхын орондо, кабинедтээ һуугаад, телефоноор тоо мэдээ суглуулдаг, колхозой хүтэлбэрилэгшэдые айкомдо дуудажа, үнэтэ сагыень гээлгэдэг байгаа,—гэжэ делегат нүхэр Житихин шүүмжэлээ.

Аймаг дотор идеологическа хүдэлмэриин муугаар табигдаһан тушаа делегадууд нүхэд Петенко, Намдаков, Матвеев ба бусад шүүмжэлээ.

Конференци дээрэ үгэ хэлэһэн 24 делегат шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хүдэлмэридэхи дутагдалнуудаа усадхаха тушаа һанамжа, дурадхалнуудаа оруулһан байна.

* *

Эмхидхэлэй пленум боложо, партиин айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **Автушенко С. С.**, хоёрдохи секретаряар нүхэр Балданов Ц. Л., секретарьнуудаар нүхэд Борголов П. М., Качин гэгшэд һунгагдаа.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГТА

ТҮСЭБӨӨ УРИД ДҮҮРГЭБЭ

Аймагай эдеэ хоолой комбинат (директорынь нүхэр Скосырский) жэлэйнгээ түсэбые хахад һараар урид дүүргээд, зургаадахи табанжэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна. Иигэжэ тус комбинат һайн шанартай колбаса, пряник, конфетэ гэхэ мэтын эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр үйлэдбэрилэн гаргана.

НАЙМААЛАГШАГҮЙ ЛАРЁК

Һаяхан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Семо гэжэ һүнэй-товарна фермэдэ наймаалагшагүй ларёк нээгдэбэ. Мүнөө эндэхи малшад үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар таһалгаряагүйгөөр хангагдадаг болоо. Уланай сельпогой наймаалагша Бартаева недели бүри энэ ларёкто эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые асардаг, суглараһан мүнгыень абадаг юм.

ҮНИНЭЙ ФЕЛЬДШЕР

Нүхэр Самойлов 40 гаран жэл соо медицинскэ фельдшерээр ажаллана. Мүнөө энэ нүхэр 68 наһатай болобошье, хүнгэн, хүхюу һонор зандаа. Борогол гэжэ нютагтахи медпунктда ажаллана.

— Би мүнөө үбгэжөөл болооб гэжэ һанадаггүйб, нэгэшье үдэр ажалгүй мини байжа шаданагүйб. Тиимэһээ би өөрынгөө шадал соо арад зондоо туһаламжа үзүүлхэ хүсэлэнтэй байгшаб, гэжэ нүхэр Самойлов хөөрэнэ.

ГАЗАР СЭБЭРЛЭЖЭ БАЙНА

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Уланай аман гэжэ газарые эдлэжэ үрэжэл һайнтай ба уһалууриин газар болгохо гэжэ шиидэнхэй. Энэ газарые буртаг үбһэ, хаал хараганаһаа сэбэрлэхэ хүдэлмэриие Хүнтэйн МТС-эй тракторнстнар хэхэ байна. Мүнөө тэндэ нэгэ трактор хүдэлжэ байна.

Ц. Цыдыпов.

Извёстко хаанаһаа абахаб?

Яруунын аймагай мяха-һүнэй совхозой хүдэлмэрилэгшэдые, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдые, мүн тэндэхи загаһашадые Гундын сельпо эд бараагаар хангаха уялгатай юм. Гэхэ зуура энэ сельпо ажалшадай эрилтые гүйсэд хангана гүй. Нютагай хүн зон гэр байраяа сагаадахын тула аяар 360-аад километрын газарта Улан-Удэ, Чита ошожо извёстко асарха баатай болоно.

Ажалшадта шухала хэрэгтэй болодог энэ зүйл Яруунада хэгдэхэ гү? Хэгдэхэл байха. Үргэн уужам Яруунын тала дайдаар извеснягһаа элбэг юумэн гэжэ байхагүй. Тээд энээниие галдажа, үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ хэншье һаналаа табинагүй.

Яруунын промкомбинат энэ шухала хэрэгые бүтээхэ дүүрэн арга боломжотойшье һаа, өөдтэй юумэ хэнэгүй.

Яруунын аймгүйсэдком аймагайнгаа нютагай промышленностиие һайнаар хүдэлмэрилүүлжэ, ажалшадые шухала хэрэгтэй эд бараагаар хангаха ёһотой.

Р. Гнездилов.

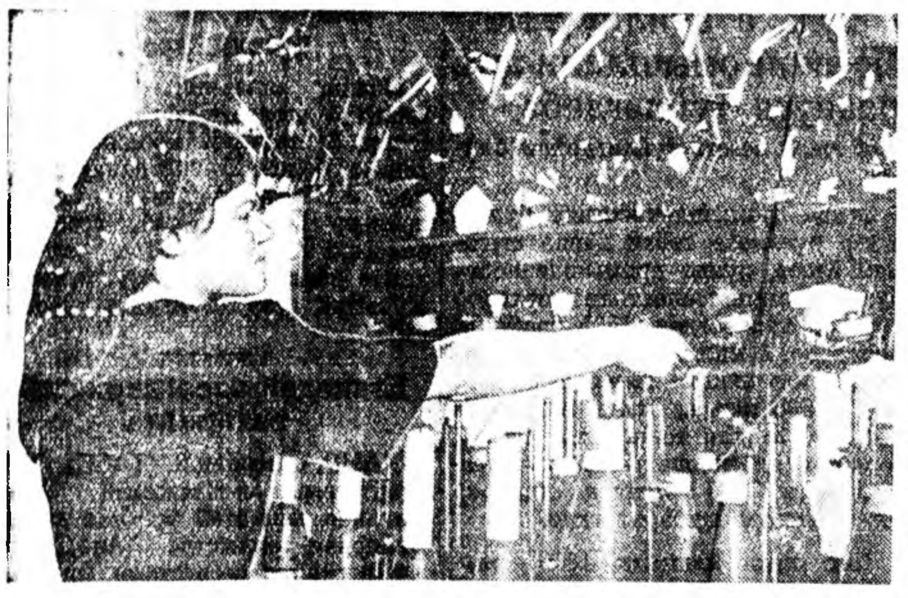

Екатерина Тимофеевна Фомина Улан-Удын «Кооператор-комсомолец» артельдэ орёогшоор хүдэлмэрилдэг юм. Нүхэр Фомина нормоёо үдэр бүри 130—140 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Фомина хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантасвай фото.

Эхэ гахай бүриhөө тонно мяха

Хүршэнэрөө дэмжэнэбди

Ажахын жэлдэ эхэ гахай бүриhөө нэгэ тонно мяха абахабди гэhэн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайшадай бэшэгтэй бидэнэр танилсабабди. Энэ андалгые бидэ, гахайшад, баяртагаар дэмжэжэ, ажахын энэ жэлд мүн лэ тиимэ уялга абаха гэжэ шиидэбэбди. 1954 ондо гахайууднай халдабарита үбшэндэ нэбэгдэжэ, бултадаа шахуу гарзалан юм. Ойроолдоо 6 эхэ гахай элүү үлэhэн байгаа. Бусад аймагуудhа эхэ гахайнуудые худалдан абажа, ахайнгаа фермые бүридхэhэн, гаха үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэhэн айнабди.

1955—1956 оне ажахын жэлдэ манай колхоз эхэ гахай бүриhөө 15 поршоонхо абаhан байна. Зарим гахайшад даажа байhан эхэ гахай бүриhөө үшөө олон поршоонхо абажа, гарзагүйгөө түлжүүлээ. Мүнөө үедэ фермэдэмнай 35 толгой эхэ гахай бии юм.

Манай гахайад Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайшадай жэшээгээр, доторйнгоо арга боломжонуудые дахин тооложо үзөөд, эхэ гахай бүриhөө нэгэ тонно мяха абахаар шиидэжэй. Ажахын жэлэй дүүрэтэр эхэ гахайhаа 350 тонно мяха абаха хүсэд аргатайбди. Абаhан уялгая дүүргэхын тула ямар юумэ хэхэбибди гэхэдэ: нэгэдэхеэр, эхэ гахайнуудые хоёр дахин түрүүлэбди. Ноябрь, декабрь hарада раhан 120 поршоонхо 70 килограм татахаар болоторынь шахаад, 1957 оной июнь hарын тэн багта гүрэндэ тушаахабди. Мүн февраль, март hарын поршоонхонуудые нэгэ дахин түрүүлэгдэhэн 30 толгой эмэ гайнуудые (хамтадаа 180 толгой) яхажа, 126 центнер мяха гүрэндэ тушааха ёhотойбди. Тинхэдэ мүн 80 толгой гахай шахагдажа байна. Тэдэнhээ 56 центнер мяха тушаахади. Ажахын шэнэ жэлэй эхилhэнэ хойшо гүрэндэ 85 центнер гахай мяхан тушаагданхай. Эхэ гайнуудhаа гадна, 325 поршоонхо эхэ 1957—1958 оной ажахын жэл үлэхэ болоно.

Гахайнууд бүхэли жэлдээ олоор шахаа байхын тула пилээд ехэ тэжээл эрэгтэй гээшэ. Тиин бүхы байhанаа сэээ тооложо үзэхэдэмнай, ооhо таряан хүсэд хүрэхөөр бии байна. 1956 ондо манай колхоз таряанай дунда зэргын ургаса хуряагаа. Гэбэшье, гахайда эдюулхэ ооhо таряанай зүйл колхоздомнай элбэг бии. Мүн 120 тонно кукурузын силос 1956 ондо түрүүшынхеэ бэлдэгдээ. Гадна, хартаабха, турнепс гэхэ мэтын тэжээл hаhала элбэгээр бэлдэгдэнхэй. 1955 ондо ашаглалгада үгтэhэн типовой дулаан байрада гахайнуудnай үбэлжэжэ байна. Харууhалга, эдеэлүүлгыень саашадаа бүри hайжаруулхаар хараална бди. Түрэхэеэ ябаhан, түрэhэн гахайнуудаа илангаяа нарииаар, hайнаар харууhалха шухала. Түрэhэн гахайнуудые hүниидөө манажа хонодогбди. Шахагдаха гахайнуудай тусхай шэнэ байра hаядаа баригдажа дүүрэхэнь. Ерэхэ хабартаа Куприяновка, Увал нютагуудта гахайнуудай зунай лагерь баригдаха. Мүн 5 гектар хартаабха, 10 гектар зелёнко, 3 гектар турнепс тарижа, тэрэнэй ургасые зундаа шахагдажа байhан гахайнуудта эдюулхэбди.

Манай ажалда Погранична МТС-эй главна зоотехник нүхэр Артамонов, колхозой зоотехник нүхэр Черницына гэгшэд үшөөл бага туhаламжа хүргэнэ. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр манай энээгүүр үсөө ябадаг, гахайда үгтэхэ тэжээлэй рацион табягүй байhаар. Эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэмнай бирата й туhаламжа үзүүлнэгүй.

Гахайн тэжээл буйлуулханъ хүшэр хүндэ юм. Теэд тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри манай фермэдэ гараар хэглэнэ. Ажал ехэтэй хүдэлмэрине механизацилха хэрэгтэ Погранична МТС туhалнагүй. Хэрбээ эдэ дутагдалнуудые усадхаа hаань, бидэнэр, гахайшад, бүри урмашан хүдэлжэ, туhалhан hэшхэлдэнь бүри ехэ амжалта туйлаха hэмди.

1956—1957 оной ажахын жэлдэ эхэ гахай бүриhөө тонно мяха абаха уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тулада бүхы хүсэеэ гаргахабди. Эхэ гахай бүриhөө тонно мяха абая гэжэ республикын бүхы гахайшадые мүн лэ уряална бди.

А. Агафонов, Калининай нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермые даагша.

В. Уварова, П. Протопопова, М. Закирова — гахайшад.

Кяхтын аймаг.

Республикын МТС-үүдтэ трактор болон хүдөө ажахын машинануудые заhабарилга тухай 1957 оной январиин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Трактор	Комбайн	Анзаhан	Сеялкэ	Культиватор
Үдын	285,7	—	100,0	70,5	169,2
Иволгын	254,5	28,5	76,6	200,0	275,0
Түнхэнэй	195,8	50,0	153,4	511,0	166,6
Хориин	186,6	22,2	100,0	107,6	100,0
Темлюйскэ	174,0	—	170,0	188,4	104,1
Кяхтын	166,6	40,0	190,0	111,1	150,0
Курбын	154,1	130,0	90,0	56,0	100,0
Эгэтын	137,5	33,3	66,6	70,0	190,0
Цагаан-Усанай	137,0	—	32,0	93,7	—
Саянтын	133,3	100,0	96,1	212,5	214,2
Погранична	127,2	—	125,0	13,3	—
Сүхын	125,0	25,0	115,0	250,0	100,0
Сэлэнгын	124,8	—	100,0	—	—
Селендумын	123,5	—	350,0	153,3	30,0
Кабанскын	121,4	140,0	145,0	285,0	—
Тарбагатайн	120,8	—	130,0	160,0	80,0
Ново-Брянска	112,5	125,0	104,3	244,4	103,3
Охин-Булагай	109,6	100,0	106,6	177,7	100,0
Нарhатын	109,5	64,2	—	—	—
Бургалтайн	109,0	16,6	80,0	150,0	33,3
Чесанын	108,3	57,1	104,1	104,0	155,5
Хонхолойн	104,8	44,4	111,4	122,0	145,0
Хүнтэйн	104,7	—	130,0	42,5	104,7
Ториин	103,8	216,6	75,0	90,4	64,2
Бага-Куналейн	102,9	116,6	121,6	84,3	106,8
Хамнигадайн	100,0	—	—	—	—
Гашейн	100,0	—	180,0	82,3	122,6
Суулгын	100,0	—	123,3	233,3	100,0
Ехэ-Куналейн	100,0	22,2	146,6	50,0	32,6
Итанцын	100,0	—	95,2	193,3	150,0
Кырснэй	95,6	—	95,0	170,0	30,7
Жэрэмэй	95,4	—	136,0	120,0	50,0
Хэжэнгын	94,5	—	122,5	203,7	110,3
Закаменай	88,4	—	75,0	116,3	777,7
Үшөөтэйн	88,2	—	116,0	284,6	146,1
Ехэ-Кударын	81,3	11,0	130,4	280,0	102,6
Баргажанай	72,9	—	72,6	125,0	—
Бичурын	63,4	100,0	120,0	183,3	186,3

Республикын колхозуудта үрэhэ хүрэнгэ хаалгын ябаса тухай 1957 оной январиин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Ооhото культурануудай	Хартаабхын	Аймагууд	Ооhото культурануудай	Хартаабхын
Түнхэнэй	113,6	100,6	Зэдын	95,6	44,8
Кабанскын	106,3	95,7	Ториин	95,4	61,3
Б-Кударын	104,3	94,7	Хориин	93,7	83,0
Прибайкальска	102,0	98,4	Мухаршэбэрэй	88,5	82,9
Кяхтын	100,8	68,5	Баргажанай	82,7	93,5
Занграйн	99,1	88,9	Яруунын	71,5	55,6
Тарбагатайн	98,6	78,2	Закаменай	64,4	49,0
Хэжэнгын	98,2	47,8	Иволгын	44,1	58,0
Кударын	96,8	111,6	Курумканай	38,7	90,0
Бичурын	96,5	75,1	Сэлэнгын	22,9	41,0

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭhЭНЭЙ hҮҮЛЭЭР

„Харюусалгагүй ябадалай хойшолонгууд"

Хориин аймагай Карл Марксын, Ленинэй, «Гигант», «Победа» колхозуудта малай харууhалга, эдеэлүүлгэ хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй гэhэн статья манай газетын декабриин 13-най номерто толилогдоhон юм.

Статья соо хэлэгдэhэн баримтанууд булта зүб байба гэжэ манай редакцида КПСС-эй Хориин айкомой секретарь нүхэр Цыжипов мэдээсэбэ.

«Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо малай үбэлжэлгэ ба hү hаалга хангалтагүй» гэhэн асуудал КПСС-эй Хориин айкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, бии байhан дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаhан байна. Тус колхоздо малай харууhалга ба эдеэлүүлгэ hайжаруулха талаар гүүртэ, отарануудта мэргэжэлтэй хүнүүд шэлэн табигдаhан байна.

Малай үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ, тэрэшэлэн үнеэдhээ hү hаалгые дээшэлүүлхын зорилгоор КПСС-эй айком, колхозуудай правлени болон партийна эхин организацинууд тодорхой хэмжээнүүдые абажа байна

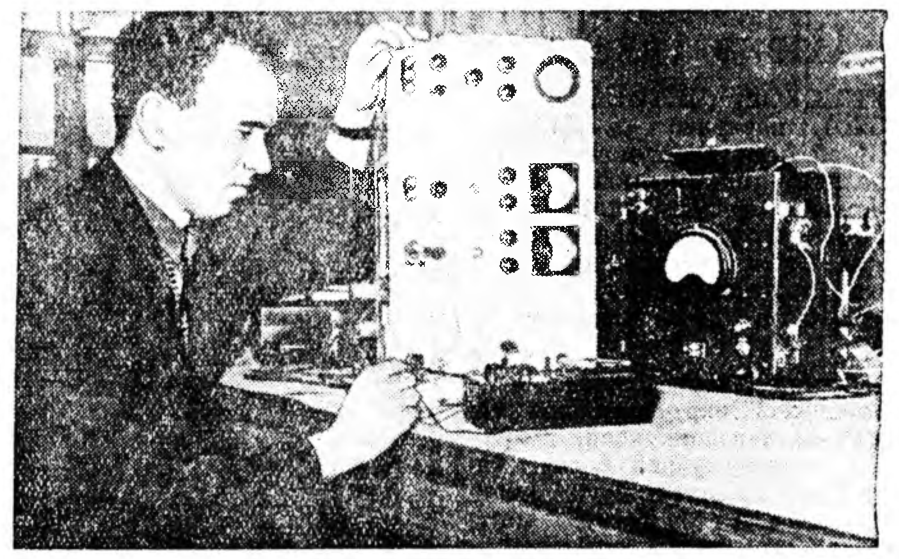

Москва. Электромедицинскэ аппаратурын заводто «Электросон» гэжэ аппарадууд түрүүшынхеэ бүтээгдээ.

Гипертоническа, нервнэ болон бусад үбшэнүүдые үргэhэнэй хүсөөр аргалхада хэрэглэгдэдэг элдэб эмүүдэй орондо тус аппарат хэрэглэгдэдэг байна. Мүн хирургическа операцида наркозой орондо хэрэглэгдэжэ болохо юм.

Хүнэй центральна нервнэ системэдэ электрын ток энэ аппарадаар оруулагдажа, хүниие бүхөөр унтуулдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: монтажник С. И. Родин «Электросон» аппарадай электрическэ схемэ шалгажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэhөөр олон хүүгэдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэhөө шагнаба.

Кабанскын аймагай Тресково тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Н. И. Асламова, Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр А. П. Попова, Кударын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. К. Шангина Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Цыпилма Дамдинцыренова, мүн энэ аймагай «Красный партизан» колхозой гэшүүн Е. И. Серебрюхова гэгшэд 9 үхибүү түрэhэн ба хүмүүжүүлhэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн 10 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Баунтын аймагай Карафтит тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Ц. Х. Цибик-Доржиева, Хориин аймагай Дээдэ-Курбын сомоной Соведэй хүдэлмэрилэгшэ Д. М. Жамбалдоржиева, Кабанскын аймагай Каменск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. Т. Игнаткина ба бусад бии.

Долоон үхибүү түрэhэн ба хүмүүжүүлhэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 31 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Хориин аймагай Хоринск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Н. Д. Аюшеева; Закаменай аймагай «Победа» колхозой гэшүүн Цыбжит Дансарунова, Кударын аймагай Кудара-Сомон тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Х. В. Балсанова, Сэлэнгын аймагай Зуево-сутайска дунда hургуулиин багша Н. М. Бурушкина, Курумканай аймагай Курумканай дунда hургуулиин багша Б. О. Гатапова ба бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар 38 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 64 хүн шагнагдаhан байна.

Малшадай культурна эрилтые хангаха

Ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри hайнаар эмхидхэлгэ ехэ удхашанартай ба шухала хэрэг мүн. Иимэhээ ажахын шэнэ жэлэй гараhанhаа хойшо малшадай дунда лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэhэн, мүн харуулан ойлгуулха агитаци бэлдэгдэhэн байха юм.

Гэбэшье, аймагай ажалшадай, илангаяа холын фермэнүүд дээгүүр ажаhуудаг малшадай культурна эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Зарим газарта улаан булангууд мүнөөшье болотор эмхидхэгдээдүй байhаар. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Суглаа, зүблөөнүүд дээгүүр культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри тухай хэлсэгдэhэн болобошье, өөдтэй хубилалта болоногүй.

Олохон фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр улаан булангууд эмхидхэгдээдүй.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 3-дахи бригадада Бурдун гэжэ нютагта малшадай сугларжа, кино хараха газар үгы юм. Тэндэнь улаан булангай гэр бии нэрэтэйшье hаа, заhабарилгада орохоор болошонхой. Тэрэ байра сооnь хэдэн жэлэй туршада ооhо таряа хадагалдаг юм. Энэ бригада дээрэ банишье баригдаагүй байна.

Колхозуудай правленинүүдэй түрүүлэгшэнэр, парторганизацинуудай секретарьнууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай барилгада хайша хэрэгээр хандана. Энэ асуудалаар тэдэнэртэ хандахада, иигэжэ харюусадаг заншалтай: «Бидэнэр малай байрануудые барижа байнабди. Культбазын, улаан булангай гэрнүүдые барихаяа яараhанай хэрэггүй. Иигэжэ хэлэдэг хүнүүдэй тоодо Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Н. Б. Иринчеев ороно.

Колхозуудай культфондын мүнгэн зүбөөр гаргашалагданагүй. Тэрэ мүнгөөр клуб болон библиотекын хэрэгсэлнүүдые абахын орондо колхозуудта шагнал болгогдожо үгтэнэ.

Колхознигуудай культурна эрилтые хэзээнhээ хүсэдөөр хангадаг болохо гээшэбта гэжэ колхозуудай түрүүлэгшэнэрhээ шангаар асуултай саг ерээ.

В. Мальцев, Кяхтын аймагай культурын таhагые даагша.

hү еэр hаахын түлөө тэмсэл улам шангадана

hү абалг дээшэлүүлхэ тушаа КПСС-эй ЦК-мой III пленумэй тогтоолые дүүлтэ болгон, аймагай колхозууд үү малые эдеэлүүлгэ, харууhалга hайжаруулха талаар эмхидхэлэй хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлhэн байна. Тэрэнэй аяр 1956 оной ажахын жэлдэ hүн илээд ехээр hаагдадаг болоо.

Аймагай колхозууд 1956 оной ноябрь hара урда жэлэй ноябриинхиhаа 4 процент ехэ hү hаагаа. Декабрь hарада hү абалга бүри дээшэлээ. Жэшээнь, 1955 оной декабриин үдэр соо 125185 литр hүн hаагдан байгаа hаа, 1956 оной декадa 231661 литр hүн hаагдаа гэтү, али hү абалга 84 процентээр дээшэлhэн байха юм. Тиин Молвой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта энэ үедэ хоёрhоо үлүү дахин ехэ hүн hаагдаа.

Маленковай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрhэн 3 hара 20 хоногто 105730 литр hаaха гэhэн даалгабаритай баа hаа, энэ хугасаа дотор 114350 литр hү абажа, түсэбөө 107 процент дүүргээ. Эндэ декабриин 20 хоногто үнеэн бүриhөө 66,7 литр hүн hаагданхай. Тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон hаалишад КПСС-эй айкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугые арбан хоногай дүнгүүдээр дүрбэ дахин ая, гартаа шангаар барижа байна.

Үнеэдэй шэмые ехэдхэхын түлөө Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид түүлэгшэнь нүхэр Ванкеев, партанизацинин секретарь нүхэр Будаев) ехэхэн оролдолго гаргажа, пилээд hайн үрэ дүн туйлаа. Энэ колхоз аймаг соогоо эгээн олон үнеэтэй гэжэ тоологдодог. Фермэдэнь 750 үнеэд бии. Мүнөө үедэ артелиин бүхы үнеэд байра соо уяада байлгагдажа, тэжээлынь кормушкада хэгдэжэ үгтэдэг болонхой. hаагдажа байhан үнеэдынь бүдүүн, шэмэтэ тэжээлээр, таряа талханай зүйлнүүдээр, минеральна тэжээлээр хангагданхай. Эндэ арбан хоног бүридэ тэжээлэй рационииe хаража үзөөд, зохихо хубилалта оруулдаг заншалтай болонхой. Тиихэдээ үнеэн бүриин шэгнүүрые, hү үгэлгыень, hүнэйнь тоhолигые хараада абадаг байна бшуу.

Мүн эндэ үнеэдые эдеэлүүлхэ тусхай гурим зохёогдоо. Иимэ гуримаар үнеэдтэ тэжээл үгэхэдэ, дуратайгаар эдихэhээ гадна, тэжээлээ хибэжэ, hайнаар шэнгээдэг байба. Шэнэ гуримай ёhоор, тэжээл hэлгэгдэжэ үгтэхэhөө гадна, hайнаар буйлуулагдадаг юм. Жэшээнь, солоомо, хулhа ожорhо гэхэ мэтын тэжээлые hайнаар дэбтээжэ, буйлуулаагүй hаа, мал дурагүйгөөр эдидэг, бэеэдэншье шэнгэсэ муутай байдаг. Тиимэhээ энэ колхозой бүхы 9 гүүртэнүүдтэ заводhоо абтаhан, колхоздоошье бүтээhэн кормозапарнигууд бии.

Эдэ бүгэдын ашаар Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз ажахын шэнэ жэлэй үнгэрhэн үедэ hү абаха даалгабаряа 96 процент дүүргээ, декабриин хорин хоног соо үнеэн бүриhөө 67,3 литр hү hаагаа. Эндэхи түрүү hаалишан Бүргэд Лубсанова үнеэн бүриhөө октябрь, ноябрь hаранuудта 475 литр hү hааhан байна.

Иимэ жэшээнүүдые аймагай бусадшье колхозуудhаа харуулжа болохо байна. Жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз декабриин хорин хоногто үнеэн бүриhөө 105,3 литр hү hаагаа. 1955 оной декабрьда орходоо 1956 оной декабрьда «Коммунизм» колхоз хоёр дахин ехэ hү, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз хоёр хахад дахин ехэ hү hааhан байха юм.

Аймагай колхозуудай эрхим hаалишад бүри hайн амжалта туйлаа. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Дымбрыл Дансорунова ажахын шэнэ жэлэй хоёр hара соо үнеэн бүриhөө 468 литр hү hаагаа. Маленковай нэрэмжэтэ колхозой hаалишад Янжама Лумбунова—490 литр, Дари Хайдапова—546 литр, hаалишан Эрдынеева—533 литр hү үнеэн бүриhөө hааhан байна.

Декабрь hарын хоёрдохи арбан хоногто олохон hаалишад эршэмтэйгээр ажаллаа. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын hаалишан Молонова арбан үдэртэ үнеэн бүриhөө 109 литр, hаалишан Дансорунова—108 литр, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Улита Чебунина—71 литр, Анна Ефимова—64 литр, «Коммунизм» колхозой hаалишан Цыбыкханда Ганжурова—68,5 литр, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Дармаева—66 литр hү hаагаа.

hү абалгые дээшэлүүлхэ угаа ехэ арга боломжонуудай колхоз бүхэндэ бии байhые эдэ бүхы жэшээнүүд харуулжа үгэнэ.

Гэбэшье, иимэ hайн баримтанууд үшөөл үсөөн. Гээгдэжэ ябаhан колхозууд, фермэ болон гүүртэнүүд, hаалишад нилээд олон бии байhаар. Жэшээнь, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз hү абалгые дээшэлүүлхэ асуудалые ехэл аали нобшоор шиидхэжэ байнхай. Энэ колхозой правлени болон партийна эхин организациин (нүхэд Чойнзонов, Цырендоржиев), зоотехнигүүдэй (нүхэд Воробьев, Борисов) хангалтагүй хүдэлмэри тушаа хэдэн дахин шүүмжэлэл хэгдэбэшье, мүнөө хүрэтэр тэдэнэр үнеэдые эдеэлүүлхэ, харууhалха хэрэгтэ бии байhан дутагдалнуудаа усадханагүй. Ажахын жэлэй эхинhээ хойшо 116840 литр hү hааха тодорхой даалгабаритай байhан аад, оройдоо 62471 литр hү hааhан байха юм. Тиигэжэ партиин айкомой, аймгүйсэдкомой үгэhэн даалгабариие минил 53 процент дүүргэжэ, аймаг соогоо эгээн hүүлдэ ябана. Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд партийна болон советскэ органуудай үгэhэн даалгабариие дүүргэхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаhан болоно ха юм.

Яахадаа Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз hү ехээр hаадаг суугаа алдажа, гээгдэлдэ ороо гээшэб? Ушарынь энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд племенной фермэеэ урдаа барьяад лэ, товарна фермынгээ гүүртэнүүдтэ анхаралаа тон багаар табина. Тэндэхи гүүртэнүүдтэ тэжээл бага үгтэнэ, тэжээлынь буйлуулагданагүй. Жэшээнь, Намаг гэжэ нютагта байрладаг гүүртын 12 үнеэнhээ үдэртөө дунда зэргээр 70—72 литр hүн hаагдана. Тооловд үзэхэдэ эндэ үдэртөө 4 литр hү үгэдэг үнеэндэ 4 килограмм үбhэн, 2 килограмм солоомо, 12 килограмм силос, 1,2 килограмм таряа талханай зүйл үгтэдэг байба. Эдэ бүхы тэжээлые тоолоходо оройдоол тэжээлэй 5 единицэ болоно, тэрэнэйнь 3,5—4 единицэнь малай амидарха хэрэгтэ гарадаг (бэсынь шэгнүүр 350—400 килограмм байгаа hаа), тэжээлэйнь үлэhэн нэгэ единицэ hү бүридхэлгэдэ гарана. Тиин нэгэ литр hү абахын түлөө тэжээлэй 0,5 единицэ хэрэгтэй болодог гэжэ эрдэмтэд тодорхойлhон байха юм. Ушар иимэhээ Намагай гүүртэдэ hүнэй яахадаа багаар hаагдадагынь эли болоно бшуу. Эндэ үнеэдэй hү нэмэхэhээ байтагай, тамирынь муудажа, туража эхилhэн байна. Иимэрхүү байдал энэ колхозой «Шэнэ зам», «Ухаа үбэр» гэхэ мэтын гүүртэнүүдтэ үзэгдэнэ.

Тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд «үбhэ тэжээлнай дулаан болотор хүрэхэгүй гэжэ айгаад лэ», малаа нигэжэ дутуугаар эдеэлүүлжэ байна. Теэд бодото дээрээ тэжээлынь ехэл hаланаар гаргашалагдана, солоомо, хулhа, таряа талханай зүйл уридшалан буйлуулагдангүйгөөр малда үгтэнэ ха юм. Мүнөө хүрэтэр эндэ нэгэшье кормозапарник хүдэлнэгүй. Колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Чойнзонов «солоомые буйлуулhанай хэрэггүй» гээд лэ Сэлэнгын МТС-эй механизаторнуудай солоомо хэршэхэ, буйлуулха гэхэдэнь зүбшөөл үгэнэгүй. Тэндэ хүдэлдэг зоотехнигүүд нүхэд Воробьев, Борисов гэгшэд иимэ буруу hанал бодолтой эрид тэмсэхын орондо, тэрэнэй [illegible] байха юм. Мүн энэн тушаа колхозой партийна эхин организаци, тэрэнэй партбюрогой секретарь нүхэр Цырендоржиев эрид шанга хэмжээ абаагүй байhаар.

hү абалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ мүн лэ иимэ хайша хэрэгээр хандаха ябадал Кагановичын, Сталинай, «18 партсъездын», Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудта ушарна. Хэрбээ эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй ажал хүдэлмэридөө харюусалга ехэтэйгээр хандаа юм hаань, манай аймаг hү абалгаараа бүри hайн амжалта туйлаха байгаа.

Манай аймагай колхозуудта hү ехээр абаха арга боломжо гүйсэд бии. Ашаг шэмэ ехэтэй үүлтэртэ мал олон, дүй дуршэл ехэтэй малшадшье, баян үбhэ, силосшье бии, тиин гүрэнhөө таряа талханайшье зүйл ехээр абтана.

hү ехээр hаахын түлөө үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлхэ, hайнаар харууhалха хэрэгтэй. Тэрэнэй түлөө үнеэдэй бэсын шэгнүүрые, наhыень, хэды шэнээн hү үгэдэгыень, hүнэйнь тоhолигые хараада абалсажа, тусхай рационоор эдеэлүүлхэ шухала болоно.

МТС-үүдэй главна зоотехнигүүд, колхозуудай зоотехнигүүд үнеэдые зүбөөр, рационоор эдеэлүүлхэ хэрэгые эмхидхэхэ, hаалишадта бодото туhаламжа хүргэхэ зэргэтэй.

1956—1957 оной ажахын жэлдэ зургаан миллион литр hү hаажа абаха гэhэн зорилгоёо бэелүүлхын түлөө аймагай колхозууд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, үсэд шангаар ажаллажа байна.

В. ТИТОВ, ажалшадай депутадуудай Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Шэнэ газетэ

АГИНСКОЕ, (ЧИТИНСКА ОБЛАСТЬ), январиин 2. (ТАСС). КПСС-эй Агын бурят-монголой национальна окружкомой болон ажалшадай депутадуудай окружной Соведэй гүйсэдкомой орган — «Ленинэй туг» гэжэ шэнэ окружной газетын түрүүшын номер бурят-монгол хэлэн дээрэ үсэгэлдэр гараба.

Владимир Ильич Ленинэй портрет, окружной, партийна болон советскэ организацинуудай, газетэнүүдэй, журналнуудай болон уншагшадай амаршалганууд, ажалшадай бэшэгүүд ба бусад материалнууд газетын түрүүшын номерто толилогдоо.

Спортивна хронико

✪ Хүнгэн атлетикэ. Спортивна һайндуранай «Трудовые резервы» гэжэ общестын республиканска Совет хүнгэн атлетикээр мүрысөө үнгэргэбэ. Эдиршүүлэй дундаһаа түмэрзамай училищиин **коллектив** түрүүлээ.

Өөһэд хоорондын мүрысөөндэ Полуторов, Кобылкин, Агафонов (ЖУ № 1), Пархоменко, Утенков, Кубышкин (техническэ училище), басагадай дундаһаа Корецкая, Шендяпина (ЖУ № 1), Ещенко, Палкина (ТУ № 1) гэгшэд шалгараа.

✪ Шатар. Яруунын **аймагай** центр Сосново-Озерскдо шатараар өөһэд хоорондын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болобо. Энэ мүрысөөндэ аймагай 11 эрхим шатаршад хабаадаа. Тэдэнэй тоодо хүдөөгэй шатаршадай дундаһаа республикын чемпион байһан Эрдынеев, түрүү разрядтай шатаршан Г. Берсудский ба бусад байлсаа.

Үсэд шанга нааданай удаа Г. Берсудский түрүү, Эрдынеев хоёрдохи, Нимаев гурбадахи һуури эзэлээ.

✪ Заншалта мүрысөөн. Забайкалгосрыбтрестын коллективэй 11 хүн шатараар болодог заншалта мүрысөөндэ хабаадаа. Тэдэнэй дундаһаа шатаршан Гурий Игумнов шалгарба.

✪ Һурагшад-шатаршад. Улан-Удын Пригородно районой Пионернүүдэй ордондо шатаршад-һурагшадай мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Командна, тэрэшэлэн өөһэд хоорондын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ 6 коллектив хабаадалсаа. Дүлиишүүл ба хэлэгүйшүүлэй һургуулиин шатаршад 30 очкотой болоно, түрүү һуури эзэлээ. 20-дохи һургуулиинхин хоёрдохи һуури эзэлээ.

✪ Улан-Удын түрүү һууриин түлөө. Байкалгосрыбтрестын улаан булан соо шатараар Улан-Удын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй хахад финальна уулзалганууд захалба. Мүрысөөндэ 12 шатаршад наадана. Хоёр үдэрэй уулзалгануудай удаа Гурий Игумнов түрүү зэргэдэ ябана.

А. Михайлов.

Арадай демократиин оронуудта

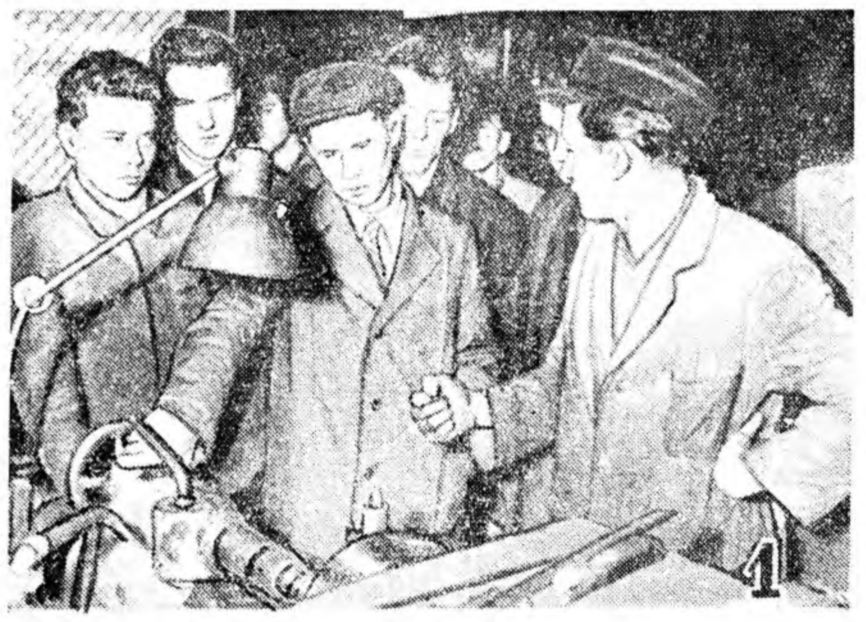

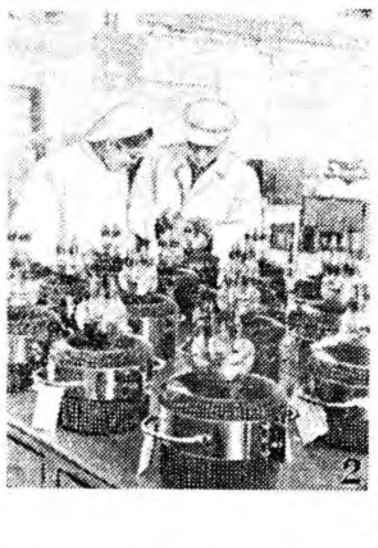

Немецкэ сүлөөтэ профсоюзуудай нэгэдэлэй центральна правлениин уряалаар советскэ хүдэлмэриншэдэй делегаци Германска Демократическа Республикада оноод айлшалжа байнхай. Тус делегаци ГДР-эй предприятинуудай хүдэлмэритэй, ажалшадай ажабайдалтай танилсаха юм. Магдебург, Лейпциг, Карл-Маркс штадт округуудай хэдэн предприятинуудта делегациин гэшүүд хүрөө. Тиигэжэ советскэ ба немецкэ хүдэлмэриншэд ажалайнгаа дүн дүрисэл тухай хөөрэлдэһэн байна.

1-дэхи ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Карл Маркс — штадтахи арадай «Модуль» гэжэ предприятида Воронежско экскаватор бүтээдэг заводой токарь СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. М. Воронцовто (тэг дундань) «Модуль» заводой токарьнуудай хүдэлмэриин арга методууд тухай В. Фридеманн хөөрэжэ байна.

Центральбильд агентство.

Хитадай Арадай Республика. Электронно лампануудые бүтээдэг орон доторхи түрүүшын завод һаяхан Пекиндэ ашаглалгада оруулагдаад, продукци бүтээн гаргадаг болоо. Советскэ Союзһаа эльгээгдэһэн түхеэрэлгэнүүдээр тус завод хангагданхай.

2-дохи ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой бүтээн гаргаһан түрүүшын электронно лампанууд харуулагдана.

Синьхуа агентство.

3-дахи ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Болгариин Арадай Республика. Борнева рудниктахи (Родопско горнорудна бассейн) дүүжэн харгы. Энэ харгыгаар руда түхэреэн суудхэ соо шанаржуулгын фабрикада абаашагдажа байдаг юм.

Болгарска телеграфна агентствын фото.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республика венгер арадта ахадуугэй туһаламжа үзүүлнэ. Барилгын нилээд ехэ материалнууд Будапешт эльгээгдэнэ.

4-дэхи ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Намиходохи шэлэй заводой цехүүдэй нэгэн соо. Венгридэ эльгээгдэхэ шэл бэлэдхэгдэжэ байна.

КНДР-эй Центральна телеграфна агентствын фото.

Промышленностиин 20 шухала зүйлнүүдые бүтээн гаргаха талаар КНР-эй промышленность 1957 оной түсэбэй хараанууд туйлагдаба

ПЕКИН, январиин 1. (ТАСС). КНР-эй гүрэнэй статистическэ управлени 1956 ондо Хитадай промышленностиин туйлаһан үрэ дүнгүүд тухай мэдээнүүдые 1956 оной декабриин 31-дэ толилоо.

Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай промышленность үнгэрэгшэ жэлдэ 55.800 миллион юань сэнтэй продукци бүтээн гаргаа. Энэнь 1955 онойхидоо орходоо 11 миллиард юанаяар ехэ, 1956 ондо промышленна үйлэдбэри 25 процент ехэ болоо. Харин, нэгэдэхи табанжэлэй түсэбэй ёһоор, промышленна үйлэдбэри дунда жэнэзгээр жэл бүри 14 процентээр ехэ болохоор хараалагдаһан юм.

Булад, шэрэм, прокат, генератор, паровой болон гидравлическа турбина, станок, цемент, автомобильна покрышка, сааһан, хлопчатобумажна бүд гэхэ мэтэ промышленна продукциин 20 гаран зүйлнүүдые бүтээн гаргаха талаар 1957 оной түсэбэй показательнууд 1956 оной эсэстэ туйлагдаһан байна.

Хүндэ промышленностиие булюу ехээр хүгжөөхэ гэһэн хараа шугамай ёһоор, хүндэ промышленность бухы промышленностьда орходоо түргөөр хүгжөөгдөө. 1955 онойхидо орходоо 1,5 миллион тонно ехэ булад, 1.100 мянган тонно ехэ прокат, 11500 мянган тонно ехэ нүүрһэн, 210 мянган тонно ехэ нефть, 3 миллиард киловатт-час ехэ электроэнерги, 1900 мянган тонноор ехэ цемент үйлэдбэрилэгдөө.

1955 онтой жэшэбэл, 1130 миллион метрээр ехэ хлопчатобумажна бүд, 3.300 мянган метр ехэ хилгааһан бүд, 140 мянган тонноор ехэ машинна үйлэдбэриин сааһан, 110 мянган тонно ехэ сахар, 10 мянган тонно ехэ эдеэнэй тоһон, 200 мянган хэһэгээр олон велосипед орон дотор бүтээгдэв. Мүн үргэн хэрэглэлэй бусад эд бараан нилээд ехээр гаргагдадаг болоо.

Монгол арадай амжалта

УЛАН-БАТОР, январиин 1. (ТАСС). 1956 ондо Монголой Арадай Республикын туйлаһан амжалтануудые харуулһан «Арадай ехэ илалта» гэжэ гаршагтай статья «Үнэн» газетэ толилбо.

Ороной гол баялиг болохо малай тоо жэлэй турша соо 1.300 мянган толгойгоор олон болоо. 1956 ондо 300 гаран хүдөө ажахын хамтарал байгуулагдаа. Мүнөө кооперативуудай тоо хамта дээрээ 560 гаран болоо. СССР болон КНР-эй туһаламжаар үнгэрэгшэ жэлдэ хэдэн промышленна предприятинууд үргэдхэгдөө, мүн шэнэ фабрика, заводууд баригдажа байна. Арад зоной ажабайдал һайжарна. Имагтал гүрэндэ тушааха юумэнэй хэмжээс, мүн налог бага болгоһоной ашаар малшад жэл бүри 200 миллион түхэриг арьбална.

Үргэн хэрэглэлэй дүрбэн зуу гаран элдэб эд бараанай розничэ сэнгынь 1957 оной январиин нэгэнһээ эхилжэ доошолуулха тухай МНР-эй Министрнүүдэй Совет болон Монголой Арадай-революционно партиин ЦК тогтоол гаргаа. Тусхайлбал, гурил болон крупагай зарим сортнуудай, хүүгэдэй нааданай, хүгжэмэй инструментнүүдэй, парфюмериин хэрэгсэлнүүдэй болон бусад юумэнүүдэй сэн нилээд химдарха байна.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараанай сэнгыень химдаруулга хадаа арадай ажана тэниглэн байдалые саг үргэлжэ һайжаруулха тухай парти, правительствын шэнэ оролдолго мүн гэжэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ.

Коалиционно правительство байгуулха тухай Лаосой премьер-министр Патет-Лаогой частьнуудай хүтэлбэрилэгшэтэй хэлсээ хэбэ

ХАНОЙ, январиин 1. (ТАСС). Вьетнамай информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Лаосой королевскэ правительствын премьер-министр принц Суванна Фума болон Патет-Лаогой частьнуудай хүтэлбэрилэгшэ принц Суфанувонг хоёр хэлсээ хэжэ, Лаосой шэнэ правительство байгуулха гэжэ шиидхээ.

Лаосой мүнөөнэй правительствые үргэдхэжэ, шэнэ правительство байгуулаад, тэрээндээ Патет-Лаогой частьнуудай түлөөлэгшэдтэ тушаал үгэхэ гэжэ хэлсээндэ хабаадагшад шиидхэбэ гэжэ декабриин 29-дэ гар табигдаһан хамтын коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Коалиционно правительствын байгуулагдахада, Патет-Лаогой частьнууд «Лаосой патриотическа фронт» гэжэ нэрэтэй политическэ организаци болоно, политическэ бусад партинуудтай адли хуулияар зүбшөөгдэһэн ябуулга хэхэ юм.

Сам-Неа, Фонг-Сали провинцинуудай засагаархид, мүн тэндэхи зэбсэгтэ хүсэнүүд коалиционно правительствын хинамжада абтажа, королевствын армитай адли болгогдон эмхидхэгдэхэ байна.

Англиин хэдэн профсоюзуудай хүтэлбэрилхы органуудта коммунистнууд һунгагдаба

ЛОНДОН, январиин 1. (ТАСС). Англиин зарим профсоюзуудай хүтэлбэрилхы органуудта һаяхан хэгдэһэн һунгалтада Коммунистическэ парти амжалта туйлаа. Тусхайлбал, коммунист С. Парри гэгшэ Морледэхи горнягуудай национальна профсоюзай отделениин түрүүлэгшээр һунгагдаба. Брикстоной барилгын хүдэлмэриншэдэй нэгэдэмэл профсоюзай отделениин секретаряар мүн коммунист Ф. Вудкок һунгагдаһан байна. Пейслидэхи машина бүтээлгын предприятинуудай цехын старостануудай комитедэй составта компартиин гэшүүд Данн Андерсон хоёр һунгагдаа. Тус комитет машина бүтээгшэдэй нэгэдэмэл профсоюзда мэдэлтэй юм. Мүн лэ энэ профсоюзай Белфастска отделениин түрүүлэгшээр коммунист С. Гарднер һунгагдаһан байна. Энэ профсоюзай хүтэлбэрилхы тушаалда коммунист Дж. Грэхэм дахин һунгагдаа.

Чжоу Энь-лай Хитадтаа бусажа ерэбэ

Пекин, январиин 2. (ТАСС) Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Вьетнам, Камбоджа, Инди Бирма болон Пакистанаар ябаһанаа, КНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьер Чжоу Энь-лай, премьерэй орлогшо Хэ Лун болон тэдэнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд мүнөөдэр Куньмин ерээ (Юньнань провинци).

Египедэй засагаархидай захиралта

КАИР, январиин 2. (ТАСС). МЕН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Англида хамаатай арабска информационно агентство (Ана), мүн Франс пресс агентствын французска отделениин ажал-ябуулгые орон дотор болюулха тухай захиралта Египедэй финансын министр гаргаа.

Эдэ информационно агентствонуудай ябуулгань Египедэй национальна аша туһада таарахагүй байгаа гэжэ элирүүлэгдэбэ гэжэ захиралта соо тэмдэглэгдэнэ.

Англида хүдэлмэришэд ажалһаа гаргагдана

ЛОНДОН, январиин 1. (ТАСС). Англиин промышленностиин зарим һалбаринууд доройтожо, үйлэдбэриинь бага болходо, хүдэлмэришэд ажалһаа гаргадана. Авиамоторнуудые гаргадаг «Элвис Лимитед» компаниин заводто, мүн «Стандард мотор компани» гэжэ автомобильна компаниин заводто болон бусад предприятинуудта хүдэлмэришэд ажалһаа гаргагдаа.

Англиин мебельнэ промышленностьда хүдэлдэг 100 мянган хүдэлмэришэдэй 9 мянга шахуу хүниинь хүдэлмэр бэдэрнэ, бэшэнь неделидээ үсөөн үдэртэ хүдэлмэритэй байдаг болонхой.

Иракта стдентнүүдэй демонстрци болобо

ДАМАСК, январиин 2. (ТАСС). Багдадай олон студентнууд демонстраци хэбэ гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Иракай премьер-министр Нури Саидай политикые буруушааһан энэ демонстраци декабриин 31-дэ болоо. Ирагые бгдадска сэрэгэй хэлсээнһээ дары гаргаха, Нури Саидай правительствые тушаалһаань буулгаха гэһэн эрилтэнүүдые демонстрантнууд табяа. Полици демонстрациисаамнан тарааха гэһэн һэдэлгэ хэб Полицитай демонстрантнууд тулалдажа, хэдэн хүн алуулһан, шархатаһан байна.

Демонстрацида хабаадагшадые полицинхид алаһан, шархатуулһаниие буруушаан забастовко соносхохо гэжэ Иракай бүхы һуралсалай газарнудай студентнэр шиидхэбэ гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Английска докернуудай забастовко

ЛОНДОН, январиин 1. (ТАСС). Үсэгэлдэр Лондоной портдо 800 докер бастовалаа. Эдэй зүгһөө тогтоогдоһон ажалайрхэ гуримай хүндэ хүшэр байһыень буруушааһан энэ забастовко декабриин 29-дэ эхилһэн байгаа.

Бүхы докернууд идэнтэй нэгэдэгты гэжэ забастовкодо хабаадагшад уряалба.

Тобшо мэдээнүүд

▲ Бирманскэ правительствын уряалаар КНР-эй маршал Е Цзянь-ин түрүүтэй Хитадай сэрэгэй делегаци һайн сэдьлээрээ айлшалан Рангун ерээ.

▲ Сириин столицо — Дамаскын тон томо кинотеатрын нэгэндэ «Отелло» гэжэ советскэ фильм хоёр недели шахуу гаража байна. 50 мянга гаран хүн фильмые ехээр һонирхон хараа.

▲ ТАНЮГ гэжэ югославска агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Югославиин хүн зоной тоо 18.069 мянган хүн болоо, тэ тоодо Сербидэ 7.391 мянган хүн, Хорватида 4.068 мянган хүн, Босни болон Герцеговинада 3.126 мянган хүн ажаһууна.

▲ Эфиопиин император Хайле Селассие 1957 оной йда гүрэнэй хэрэгээр Египет ерэхэ гэжэ Рейтер агентство мэдээнэ.

(ТАСС).

Клубууд культурын гуламта болгогдохо ёһотой

Үдэр ерэхэ бүри ажабайдалнай улам жаргалтай, хүхюун, баян дэлгэр болоно байнхай. Энээнтэй хамта ажалшадай культурна хэмжээн, соёл эрдэмын бүри дээшэлнэ. Тиимэһээ урда урдынхида орходоо ажалша хүнүүд бүри согтой хүхюунээр, аятай зохидоор амарха, сүлөөтэй сагаа һайнаар үнгэргэхэ, мүн шадабари мэргэжэлээ алхам бүхэндөө арьбадхаха аргатай болоно бшуу. Культурын эмхи зургаанууд хүн зоной энэ эрмэлзэлгыень саг соонь дэмжэн абажа, ажал хүдэлмэрээ улам эршэмтэйгээр ябуулха уялгатай.

Энээнтэй хамта Бичурын аймагай ажалшадай культурна эрилтэнүүдэй ямараар хангагдажа байһаниие хаража үзэмөөр.

Эндэ культурын хоёр байшан, аймагай хоёр ехэ библиотекэ, хүдөөгэй 12 клуб, 12 библиотекэ ба колхозой 22 клуб болон культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаанууд, тэндэ ажалладаг олон тоото хүдэлмэрилэгшэд бии.

Теэд эдэ эмхи зургаанууд ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хэр зэргээр ябуулжа байнаб гэхэдэ, өөдтэй юумэн хэгдэнэгүй.

Аймагай Культурын байшангуудта (даагшанарынь нүхэд Шленкевич, Синицына) ураһайханай самодеятельностиин зарим кружогууд эмхидхэгдэһэн нэрэтэй юм. Агитколлективэйхид хаа яахан колхозуудаар ябажа, концерт харуулдаг. Энэ тэдыгээр лэ хүдэлмэринь хизаарлагдадаг. Тэндэ лекци, элидхэл үсөөн уншагдана. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй клубуудай, библиотекэнүүдэй даагшанарта бодото туһаламжа үзүүлнэгүй.

Культурын байшангай дэргэдэ нүүдэл улаан булан бии. Хоёр хүдэлмэрилэгшэд эндэ ажаллахаар табигданхай. Теэд тэдэнэй хэһэн юумэниинь гэжэ үгы, гансал салингаа алгасангүй абаха «ажалтай» байдаг. Колхозуудаар, фермэ, гүүртэнүүдээр ябажа, колхозникуудай, илангаяа холын малшадай эрилтые үбэлжэлгын үедэ эрхимээр хангахын тула оролдолго гарганагүй.

Мүн хүдөөгэй болон колхозой олонхи клубуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Һайн лэ гэхэдээ тэндэ нэгэ хэды болоод кино харуулагдахаһаа, элдэб суглаан үнгэргэгдэхэһөө, тушаан болоно танца эмхидхэгдэхэһээ бэшэ ажал хэгдэнэгүй. Ураһайханай самодеятельностиин кружогууд олонхи клубуудта эмхидхэгдээдүй. Хүдөөгэй ажалшадай, колхозникуудай ажабайдалтайнь, ажал хүдэлмэритэйнь нягта холбоотойгоор лекци, элидхэл хэгдэнэгүй, хөөрэлдөөн үнгэргэгдэнэгүй. Нютагай Соведүүдэй һунгалтада зорюулжа, тусхай хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Бурят зоной дунда түрэлхи хэлэн дээрэнь ойлгуулламжын хүдэлмэри муугаса ябуулагдана. Лекци, элидхэл бурят хэлэн дээрэ үсөөнөөр уншагдана. Бурят литература аймаг дотор ехэ дутамаг байна. Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд: плакат, лозунг, диаграмманууд нютагай байдалые, ажалай ябасые тодорхойлон харуулнагүй. Клубые даагшанар ажалаа һайжаруулхын түлөө оролдоногүй.

Мүнөө болотор зарим хүдөөгэй клубууд хүсэд заһабарилагдаагүй, дулаалагдаагүй байдаг. Тэндэ стол, стул, һандали, диван гэхэ мэтын шухала хэрэгсэлнүүд дуталандана. 1956 оной туршада клуб, библиотекэнүүдэй заһабарилгада оройдоол 8 мянган түхэриг гаргашалагдаа.

Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздохи Нижне - Маргентуйска хүдөөгэй клуб (даагшань нүхэр Пестерев) иимэрхүү байдалтай. Клуб соонь хүнэй байхын аргагүй хүйтэн, хананuудынь хайша хайшаа нэбтэ шобто харагдахаар забһартай болошонхой. Пеэшэнгынь эбдэрхэй, тооһо шоройдоо дарагдашанхай. Түмэр пеэшэн эндэ табигданхай. Тэрэ мүртөө галай аюулһаа һэргылхэ ябадал эндэ мартагдайнанхай. Кинобудка үшөө бэлэн болгогдоодүй. Мүн полынь муухай, шэрдэгдээшьегүй.

Бичурын сомсоведэй «Ленинский путь» колхоздохи (даагшань нүхэр Петров), Узколужска сомсоведэй Буйдэхи (даагшань нүхэр Полуянов), мүн Харланай, Бодонгуудай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздохи хүдөөгэй клубууд мүн иимэрхүү байдалтай.

Охин-Булагай хүдөөгэй клубай (даагшань нүхэр Истаев) хэрэгсэлнүүд баһал хуушаранхай, полынь шэрдэгдээдүй.

Колхозуудай дэргэдэхи зарим клубууд муугаар заһабарилагданхай. Илангаяа Калининай, 19 партсъездын, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой клубууд задагай зайдан байдалтай. Эндэхи колхозой болон сомоной Соведэй хүтэлбэрилэгшэд тэндэхи клубуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын тулада анхаралаа табинагүй.

Хүдөөгэй библиотекэнүүд гансал уншагшадта ном үгэхэ ажалтай. Һонирхолтой, ураһайханай шэнэ номуудые уншагшадтай хамта зүбшэн хэлсэхэ, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, шэнэ номуудай ерэхэдэ удааруулангүй витринэ хэхэ гэхэ мэтын хүдэлмэри тоогдоногүй.

Ганса кино харахын түлөө залуушуул, колхозникууд клубта ерэдэг заншалтай болонхой. Теэд аппарадуудынь хуушаржа, муугаар табигданхай. Олонхи киноаппарадуудынь хуушаржа, муудашаһанһаа кино харуулга хүдөө нютагуудта таһалдуулагдадаг. Илангаяа Охин-Булагта ажалладаг киномеханик нүхэр Коробейкын киноаппарат хуушаршаһан аад, эбдэржэ һаатана. Тэндэ нэгэ картиные дүүрэтэрынь хараха гээшэ ехэл бэрхэтэй хэрэг юм. Тиигээдшье, киномеханигуудай колхозникуудаар ябажа, кино харуулха гэхэдэнь бэлэн машина байдаггүй. Аймагай культурын таһагай мэдэлдэ дүрбэн автомашина бии гэжэ тоологдодог. Зүгөөр тэдэнэй оройдоол нэгэниинь ашаглагдана.

Клубуудай болон библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд һайнаар, оролдосотойгоор ажаллажа, хүдөөгэй бүхы эдэбхитэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, багшанар, медигүүдые энэ шухала хэрэгтэ олоор хабаадуулха, тиигэжэ ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайжаруулха тушаа оролдолго гарганагүй.

Эдэ бүгэдые һайса мэдэжэ байжа, Бичурын аймагай хүтэлбэрилэгшэд, нэн түрүүн партиин айком, аймгүйсэдком зохихо хэмжээ абанагүй. Аймагай культурын таһагайхид (даагшань нүхэр Моров) культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрхилхэ ёһотой аад лэ, үнэндөө биратай юумэ хэнэгүй.

Үсэд шангаар ажаллаһанайнгаа һүүлээр ажалшад амархые, сүлөөтэй сагаа сэнгэлиг хүхюунээр, зүбөөр үнгэргэхые хүсэнэ. Тэдэнэй эрилтэнүүдыень хүсэдөөр хангахын түлөө дары хэмжээ абахаар болоо.

Д. Чимитов.

ЗАҺАБАРИ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. Е. Ворошиловай Шэнэ жэлэй үгэ манай газетын январиин 3-най номерто толилогдоо. Тэрэнэй табадахи абзацые иигэжэ уншха:

«Амжаһан туйлалтануудаараа бидэнэр омогорхохо эрхэтэй йбди, гэбэшье дутуунууд тухаа, мүн манай илалтануудай тээшэбшэхэ замда үшөө тохёолдохо йһан бэрхэшээлнүүдые дабаха эрхэтэй байһан тухайгаа мартаха ёһгүйбди».

Редакци.

Редактой орлогшо **О. МБОЕВА.**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00813. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. З № 29.